

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 980 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több.

Megindul a harc

a már-már elviselhetetlen lakásínség megszüntetésére. Mint bucaresti-i táviratok jelentik, legközelebb már a parlament elé kerül a magánépítkezések támogatásáról szóló új törvényjavaslat. A már teljesen kész tervezetről mindössze annyi szivárgott eddig ki, hogy a kormány a lakásínség leküzdését újfajta adó levétésével akarja keresztülvinni. A törvényjavaslat szerint ugyanis az építkezési alapot úgy hozzák össze, hogy azoknál a lakbérleti szerződéseknél, amelyek a szabad forgalom tárgyát képező lakásokra vonatkoznak, a háztulajdonosok, a meghosszabbított szerződéseknél pedig a lakók fizetnek egyszázalékos adót a bérleti összeg után. Ilyen módon kétháromszáz millió lej begyűlésére számít a kormány, amely összegből elsősorban a köztisztviselők, katonatisztek, nyugdíjasok és újságírók kapnak olcsó bérépítési kölcsönöket.

Az Aradi Közlöny már évek óta propagálta azt az álláspontot, hogy a lakásínség megszüntetésére igénybe kell vennie az államnak az összlakosság tehervállaló képességét. Amióta korlátozták a házbérek emelését, azóta csak egy társadalmi osztály viselte a lakásínség minden terhet és gondját — a háztulajdonos. Már pedig elsősorban az állam feladata az, hogy tisztviselőit hol és miként helyezze el, nem pedig egy társadalmi osztályé. Több ízben felvetettük már azt a tervet, hogy a lakáskérdés szabályozására vessen ki az állam valamely formában iakásadót, amelyből fizessenek az állam alkalmazottainak magasabb lakbéréket, vagy építsenek belőle állami bérházakat. De ezt az adót aztán viselje háztulajdonos, lakó, kereskedő, iparos, tisztviselő és gazdálkodó egyaránt.

Örömmel látjuk, hogy a kormány végre arra az útra lépett, mely a lakáskérdés előbbutóbb elérandó rendezéséhez vezet. Sajnos, a fentebb ismertetett törvényjavaslatban lefektetett megoldási mód — véleményünk szerint — aligha lesz alkalmas a mai inséges lakásviszonyok radikális megszüntetésére, vagy csak nagyon-nagyon lassu tempóban fog változtatni a helyzeten. Ha a hivatalos kalkuláció helyes és valóban csak 2—300 millióra tehető az az összeg, amit az új lakásépítési adó jövedelmez az államnak, akkor ebből Bucuresti számára talán jut egynehány új állami bérház, de annire a vidék is részt kap ebből, addigra hosszú szakállra nőhet a mai generációnak.

Az építkezés kérdését tisztán új adókból megoldani már csak azért sem lehet, mert az adózó polgárság eljutott teherbíró képességének legfelsőbb határáig. Kézenfekvőbb módja volna az építkezési alap megszerzésének, ha az állami jövedelmek között tartanának alapos tartozást és a felesleges, vagy nem elegendő sürgős bevételi tételekből takarékoskodnák le az építkezési alapot. A kormánynak minden lehetőséget el kell követni, hogy az adókkal, illetékekkel a roskadásig megterhelt polgárokat mentesítsék az újabb adókövetésektől és más pénzforrást találjon arra a célra, hogy a már vett építkezési akció olyan gyors tempóban folyjon le, amelyet a napról-napra növekedő lakáshiány sürgősen követel. Azt hisszük azonban, hogy a parlament elé terjesztendő törvényjavaslat csak első és tapogatózó lépése a kormánynak azon a jó úton, amelyre most lépett. Kifejezője ez a lépés annak a komoly hajlandóságnak, hogy a község jelenül megvan a kormányban a lakáskérdés

rendezésére. Az évek óta tartó télenység és az építkezések rendelettel való pótlása megszünt ezzel az első, még kezdetleges megmozdulással, amelyet minden bizonnyal elév-

sebb, eredményre vezetőbb akciók fognak követni. A lakásínséget most már minden erővel és minden eszközzel minél hamarabb meg kell szüntetni!

A kormány megint a diákokat.

A legteljesebb rendet kívánja biztosítani a rendzavarásokkal szemben.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kormánypart felhivatalos lapja, az Indreptarea mai számában részletesen foglalkozik a diákmozgalommal. Miután a cikk kifejti, hogy a kormány milyen üdvös intézkedéssel fogja javítani a diákság helyzetét, így folytatja:

— Azonban a mi diákjaink egyrésze — szerencsére nem a nagyobb része — minden ígéret dacára, hogy a rendet fenn fogják tartani, nem állja a szavát. Szerencsétlenségünk, aggasztó jelenségeket kell látnunk. Bér- és polgárokat, szidókat és románokat megállítanak az utcán és igazolásra szólítanak fel. Ha valaki ezeknek a jogosulatlan felszólításoknak nem tesz eleget, azt az utcán megverik. Ez a felháborító eset történt meg az ifjú Tanasescuval, akit a forgalmas Calea Victorieián bár módon molesztáltak. Diákjaink egy részének ez az eljárása abszolút elítélendő. A hatóságok értesültek ezekről az eseményekről és

a kormány, amely belátta, hogy kötelessége a diákságot kiemelni a megszegényítő anyagi vergődésből, a legszigorúbb intézkedéseket léptette életbe, hogy a közrend megzavarói elvegyék büntetésüket. Azokat a diákokat, kik a jövőben bér- és járóléleket igazolásra szólítanak fel és azokat bántalmazzák, le fogják tartóztatni, átadják az ügyésznek és a büntető törvények szerint fognak ítékezni feléjük. Meglehet, hogy egyes politikai pártok, vagy ismeretlen társulatok kihasználják harcukban az ifjúságot. Ez azonban nem gátolhatja meg a hatóságokat kötelességük teljesítésében. Ellenkezőleg: azokat a diákokat, akik a politikai küzdőterre csapnak át, még szigorúbban megbüntetik, mert az országnak az az érdeke, hogy az ifjúság a könyvekkel és nem a politikával foglalkozzék. Mindezeket azért írjuk, — fejezi be a felhivatalos lap — hogy óvjunk mindenkit ama hibák megismétlésétől, amik súlyosan tiltva vannak.

Vajudik a közlekedés problémája Aradon.

A timisoarai villamosigazgató újabb szakértői véleménye. — Attanulmányozzák az autobuszközlekedés kérdését is.

(Arad, február 18.) Megemlékeztünk mai lapunkon arról, hogy Angel István dr. polgármester Timisoarán járt, ahol megtekintette, illetve tanulmányozta a timisoarai villamosüzemeket. A polgármester Muresan János főmérnökkel, Kaufmann Kamil gépüzemigazgatóval és Tripa mérnökkel ment át Timisoarára s először meglátogatták dr. Dobosán János timisoarai polgármestert, aki készséggel járult hozzá, hogy az aradi vendégek betekintést nyerjenek a timisoarai villamosüzembe. Angel polgármester és kísérete ezután dr. Miclosi Aurel gépüzemigazgató kalauzolásával beutazták a villamosvonalakat, megtekintették a szerelő műhelyeket, a síneket, a mérleget, a mely a rentabilitást igazolta, majd hosszas tárgyalások után megállapodtak abban, hogy Miclosi dr. még egyszer átjön Aradra, és itt fejezik be a tárgyalásokat. A timisoarai villamosigazgató megérkezését már holnapra várják. Miclosi dr. Aradon először a kisvasuti felszereléseket vizsgálja felül, majd írásbeli véleményt ad arról, mit kell és mit lehet — az ő véleménye szerint — az aradi közlekedés kérdésében csinálni.

Beszélgetést folytattunk Angel István dr. polgármesterrel, aki kijelentette, hogy nem akar prejudikálni s ezért semmiféle véleményt nem óhajt nyilvánítani, hanem a tanácsra bízva az állásfoglalást. Ő majd a tanácsülés keretében fejt ki saját nézeteit. Amennyiben a tárgyalások során szükségesnek látszik, úgy az autobuszközlekedés problémáját is részletesen megvitatják. A pontos tájékozódás céljából Aradváros érintkezésbe lép olyan várossal, a hol viszont autobuszforgalom van és az erre vonatkozó adatokat aztán onnan szerzi be.

Illetékes helyről vett információk szerint a közönség körében az újonnan felmerült meg-

oldási módozatot bizonyos aggodalommal nézik. E vélemény szerint ugyanis a városi tanácsnak nem szabad megelégednie arról, hogy — amint azt maga Angel István polgármester is kijelentette — a villamos építésének költségeit, 30—35 millió lejt nem igen lehet beállítani a költségvetésbe, miután erre nincsen kellő fedezet. Oly magas illetékek kivetése pedig, ami ezt behozná, a mai gazdasági viszonyok között teljességgel lehetetlen. Nem maradna tehát más hátra, mint a külföldi kölcsön kérdése. Ez azonban egyelőre igen bizonytalan megoldás, mert hosszú hónapokon keresztül tartó tárgyalásoknak kell megelőznie a kölcsönt, a melyet még a minisztériumban is approbálni kell. Ha pedig megérkezett a jóváhagyás, akkor árlejtéseket kell kiírni az anyagszállításokra, az építkezésre, ami végül is azt jelent, hogy beláthatatlan időre elodázódott ennek a rendkívül sürgős kérdésnek a megoldása. Ezzel szemben az autobus — akár házi, akár magánkezelésben — sokkal gyorsabban állítható be a forgalomba. Az autobuszok beállításával sem mondott le a város arról, hogy Aradon villamos legyen, mert az autobuszforgalom tiszta jövedelméből rövidesen meg lehet kezdeni a villamos építkezését. Ha pedig magánvállalkozás mellett döntene a város tanácsa, a közlekedés végleges megoldása dolgába megfelelő proposíciókat tartalmaz a már készen álló pályázati tervezet. A döntésnél egy szempont kell, hogy mérvadó legyen: minél hamarabb forgalomba kívülni helyezni az elavult kisvasutat. Mielőtt még a minisztérium elveszté türelmét és egy szigorú rendelettel megszünteti, amely esetben minden közlekedési eszköz nélkül marad a város, akkor aztán a villamosra, autobuszra váró aradi polgárok közlekedhetnek — gyalog.

Harc egy karrikatura körül

Franciaellenes hangulatot teremtett Olaszországban egy párisi lap gúnyképe.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójától.) Nagy francia-ellenes hangulatot keltett Olaszországban a Echo de Paris két karrikaturája, amelynek Mussolini-nak azt a kijelentését perszifálják, amely szerint Olaszország "vagy gyamatokat kap, vagy explodál." Az egyik karrikatura az olasz csizmát ábrázolja, amelynek sarka Afrikát, a hegye pedig a Balkánt érinti. A képen egy térkép vonul végig, makaront-gyárakkal és mandolin-játékosokkal. Ennek a képnek a címe „Olaszországnak terjeszkedni kell”, míg a másik karrikatura „Olaszország szétpukkad” címet viseli és ezen a Földközi-tenger, valamint a Vezuv és az Etna füstölő csúcsai látszanak rajtuk, egy-egy mandolin-játékoskal, míg Franciaország és Jugoszlávia az explodált Olaszország romjait horogassza.

A Tribuna élesen támadja a lapot a karrikaturák miatt és azt írja, hogy a gúnyképen ábrázolt mandolin-játékosok nagyszámban estek el Franciaország védelmében. A Popolo d'Italia csodálkozik azon, hogy a franciáknak nem volt olyan jókadyuk, amikor a német ezredek a Chemin de Dames-on masíroztak. Nyomatékosan hangsúlyozza a lap, hogy el fog jönni még az idő, amikor az olaszok emlékeztetni fogják Franciaországot ezekre a „sikerült” karrikaturákra.

Mentik a Traian császárt.

Hajók pusztulása a Fekete-tengeren. — Mária királyné távirata a hajó parancsnokához.

(Az Aradi Közlöny constanzai tudósítójától.) A constanzai kikötőből ma reggel indult el a „Cleopatra” gőzös, amelyet a zátonyra futott „Imparatul Traian” megmentési munkálatainak elősegítésére küldtek ki. Az ugyan-csak zátonyra futott „Durostor”-ról ma délután értesítés érkezett, amely szerint a hajó helyzete ugyszólván tarthatatlan, mert a víz már több helyütt nyomul be a hajó belsejébe és a szivattyúk nagyobb része a folytonos használat következtében felmondta a szolgálatot. Ez a helyzet különben az „Imparatul Traian”-on is.

Mária királyné az „Imparatul Traian” parancsnokának, Perietanu kapitánynak a következő szövegű táviratot küldte ma reggel: Perietanu parancsnoknak, Constanta, tengerészeti felügyelőség. Ileana hercegnővel együtt osztozunk az Ön fájdalmában, amelyet a gyöngvőru hajó szerencsétlensége következtében érez s amely hajóhoz bennünket is kedves emlékek fűznek. Mária.

A hajón különben haláleset is történt. Az egyik segélyhajó, amely ma futott be a constanzai kikötőbe, magával hozta a mentési munkálatok közben elhunyt Palu mechanikai főnök holttestét. A tragikus sorsu ember temetéséről az S. M. R. parannoksága gondoskodik. Az esti órákban már megjött az első hír a „Cleopatráról”, amely szikratávíró útján közölte, hogy megérkezett a zátonyra futott „Imparatul Traian”-hoz. A távirat annak a reménynek ad kifejezést, hogy a hajót talán még is sikerül megmenteni.

A tengerészeti hivatalban rendkívül aggodónak a „Dacia” gőzös késése miatt. A hajó, amely Jaffából indult el rendelkezés idején, már harmadik napja vesztelgel valahol a nyílt tengeren. Legutóbb a „Lord Byron” angol gőzessel találkozott, ennek azonban sikerült kikerülnie a Fekete-tengeren még mindig dúlő viharból. Azóta semmi hír nincs a hajó sorsa felől. Ugyancsak az esti órákban érkezett hír arról, hogy a Moila közelében elsüllyedt „Braila” teher-gőzös kiemelési munkálatait is megkezdtek. A mentési munkálatokat a „Port Fuad” hajó legénysége végzi.

A zátonyra futott jugoszláv „Sava” és a norvég „Sverre” mentési munkálatait is megkezdtek. A bajba jutott gőzösök segítségére a román „Nistru”, az angol „King Lear” és a francia „Le Nina” hajók siettek. A mentési munkálatok az ezen a részen dúlő vihar miatt csak nehezen haladnak előre. A zátonyra futott hajók rakományait eddig már sikerült átrakni s azokkal a „Toukie” nevű gőzös már el is indult Constanta felé.

Miért emelkedik a lej Zürichben.

Erdekes pénzügyi vita a kamarában. — A parasztpárt nem bizik a lej-távolításban. — Az ellenzék követeli a lej stabilizálását.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kamara mai ülésén Madgearu a lej hullámozásáról beszél. A valuta Zürichben 3 centimesre emelkedett, ez azonban nem jelent stabilizációt és ez a kurzus nem is fog megmaradni, mert az emelkedés egy spekuláció eredménye, amely nagy veszteségeket fog okozni a termelőknek. Kérdezi a pénzügyminisztert, hogy nincs-e itt az ideje a stabilizációs operáció megkezdésének. Ez a murka az állam és a Banca Nationala közötti konvenció módosításával kezdendő meg. Követeli, hogy a Banca Nationala tartalékot gyűjtson erős valutákból. Otetelesan kifogásolja, hogy a legfelsőbb törvényhozó tanács állandóan túllépi törvényes hatáskörét. Interpellációt jelent be

ennek a helyzetnek a tisztázására. Cudalbu kijelenti, hogy bármikor hajlandó válaszolni az interpellációra, mire az elnök csüdtörtökre tüzi ki Otetelesanu interpellációjának előterjesztését. Lapedatu pénzügyminiszter kéri a kamarát, hogy változtassák meg a napirendet és tárgyalják le a betérjesztett két javaslatot. A kamara hozzájárul a pénzügyminiszter kéréséhez, azután megkezdik a pénzügyminiszteri költségvetésnek öt és félmillió lejrel való fel-emeléséről szóló javaslat tárgyalását, amelyet a kamara vita nélkül megszavaz. A higieniai intézet felállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál Saveanu bírálja a javaslatot, majd Jov egészségügyi államtitkár beszél és kéri a javaslat elfogadását.

Bartók-premier Aradon.

Legújabb zongoraszonátáját itt játszotta először a nagy művész. — Bartók Béla a kölni botrányról. — Elhalasztották a Csodálatos mandarin pesti bemutatóját. Ötperces interjú a koncert előtt.

— Nem tudom, mennyi fog-e — aggodalmaskodik a legnagyobb udvariassággal dr. Szele Károly, Bartók Béla aradi házigazdája és közben az órájára is vet egy pillantást. — Ép most akar átöltözködni. Na de majd szólók.

Lassan, mintha szentélybe lépne, túlik el az ajtó mögött; kintmaradottan pedig eszembe jut, hogy tényleg nyolc felé jár már, de viszont Istenem: így sokkal érdekesebb. Rövid pár perces rapszódikus beszélgetés közvetlenül a koncert előtt. Valami már átszivárog ilyenkor a beszélgetőkre a nagy teremből, ahol már csillognak a csillánok és csillognak az ékszerek is valahol, amikor kikészítettek ilyenkor már az estélyi ruhákba díszülő nők.

Nyílik az ajtó, belépek és egy fehérhajú, fiatalos arcú, középtermű férfi jön felém. Komoly, mint a sötétszürke ruha rajta és a szemén is acélszürkén fénylenek.

— Bartók — mondja halkam, mikor kezek nyújt.

Aztán leül és kissé révedtem magam elé nézve várja a kérdéseket. Néhány közömbös, légtörő mondat után, élénken a visszaemlékezéstől, beszélni kezd a világ egyik legnagyobb modern komponistája, a magyar zeneművészet világhírű büszkesége.

— Roppant érdekes élményem volt új dalművemnek, a „Csodálatos mandarin”-nak Urauführungja Kölnben. Mert ott volt az eredeti bemutató, november végén. Kissé tartottam attól, hogy nem lehet jól kihozni a dolgot színpadon, de minden pompás volt. Nagyszerű a színpad, elsőrendű a zenekar, szépen megy az előadás és egyszerre csak éktelen füttylés, sipolás, püfölés. Ugyanakkor a publikum má-

sik része felállva, viharosan tüntet a darab mellett. Hát ez volt a kölni bemutató. A tüntetést a német katolikus körök rendezték diákokkal. A szöveg miatt. A színpadon ugyanis egy éjjeli mulatóhely van, na de ez igazán nem újság, hisz előfordult már ez más ilyfajta művekben is. A skandalum vége pedig az lett, hogy betiltották az előadást.

Érdeklődve nézek rá, mert egy kis szímet tart.

— Na és ettől ugyilátszik megijedtek Pesten — folytatja — mert ismét elhalasztották az ottani bemutatót. Holnap mutatják be egyébként a darabot Prágában. Kíváncsi vagyok, mi lesz ottan.

— Min dolgozik mostanában? — kérdeztem.

— Jelenleg pihenek. Új zongoraszonátámat itt mutatom be Aradon ma este. Van egy új koncertzenekari kompozícióm, azt a frankfurti zenetinnepen fogják először játszani júniusban.

Pár közbevetett mondat után mosolyogva folytatja:

— Pompásan érzem különben magam. Roppant kellemes ez a lakás, szeretettel néz végig a butorokon, — ki se mozdulhat belőle. Csak majd most, amikor a koncertre megyek. Az összes nagyobb erdélyi városokat meglátogatom most. Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Brassó és végül Temesvár.

Lekötelező szívélyességgel bucsúzik és dr. Szele arcán meglátszik a titkos öröm, hogy az interjú így hamar véget ért. Na de ideje is volt már.

Ahogy végigbandukoltam az esti fénybe öltözködött uccán, valamelyik távoli toronyóra elkongatta halkam a nyolcat. (f. e.)

Bezártak egy iskolát Aradon.

Ötvenszázalékos a spanyoljárvány a Baritiu-uccai polgári leányiskolában. A többi iskolákban rendben folyik a tanítás.

(Arad, február 18.) Ma délelőtt megjelent Angel István dr. polgármesternél Moldovan Silvius dr. szenátor, aki felhívta a polgármester figyelmét arra, hogy az iskolákban 50 százalékos arányban pusztít a spanyol influenza és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy épen a nagyobbarányú bajok elkerülése céljából ajánlatos volna néhány napra bezárni az iskolákat. A polgármester erre hivatalába kérette dr. Cucu Vazul városi főorvost, aki viszont azon a véleményen volt, hogy a veszély nem olyan nagy, hogy már most az iskolák bezárása válna szükségessé. Elmondotta a főorvos, hogy miniszteri rendeletet kapott, amelyben az egészségügyi minisztérium szigorúan meghagyja, hogy csak a legszükségesebb esetekben forduljon ehhez az eszközhöz. A megbeszélés folyamán dr. Cucu Vazul annak az érdekes véleménynek adott kifejezést, hogy amennyiben a járvány veszedelme tényleg megnövekedne, úgy az volna a helyesebb, ha az iskolák bezárását engedélyezve, a bálákat tiltsák be és a szórakozó helyeket zárják

be. Azonban — szerinte — egyáltalán nincsen olyan veszély, amely indokolttá tenné ilyen intézkedéseket.

Ma délután azonban megváltozott a helyzet. A mai jelentésekből kiderült, hogy a Str. Baritiu (Rákóczi-uccai) polgári leányiskolában már igen nagy a megbetegedési arány, úgy, hogy 185 növendékből 90 kapta meg a spanyol influenzát: a mai napon már ennyien hiányoztak az iskolából. Dr. Cucu Vazul városi főorvos azért elrendelte, hogy a leányiskolát holnap, szombattól számított öt napra, tehát szerdaig zárják be és ezalatt az idő alatt az iskola termetit megfelelő módon fertőtlenítsék. A többi iskolákban lényegesen kisebb a megbetegedési arány és ezért ezeknek bezárására még nem került a sor.

— Földrengés Svédországban. Stockholm-ból jelentik: Északsvédországban és a Lappföldön heves földrengések pusztítanak. Számos ház dől romba. A földrengés központja Rautas város, ahol rengeteg a kár.

Teljes a szakítás Lupuval.

A nemzeti-parasztpárt kilépettnek tekinti az elégedetlen vezért. — Meghíusultak a békítési kísérletek. — Pártkommuniké a szakadásról.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A mind szélesebb hullámokat vető Lupu-ügy a szenzációs fordulatok folytán mára kétségtelenül a napi politika homlokterébe került. A pártokban ugyyszólván már nem is kíváncsiak a szombati rendkívüli ülés kimenetelére, a közelfekvőbb kérdések megvitatását már elegendőnek vélik ahhoz, hogy a felmerült problémák körül keletkezett viharokból különböző kontemplációkat fűzzenek a dolgok új alakulására. Éppen ezért magy meglepetést keltett a Curantul mai közlése, amely szerint a nemzeti-parasztpárt vezetői — amíg egyrészt rebellisnek minősítik Lupu eljárását — másrészt mindent elkövetnek arra, hogy a szakadást megakadályozzák s hogy Luput a párt vezetőségével kibékítsék. Ezt ugyan csak több nemzeti párti politikus magánakciójának tekintik, akik — a lap értesülése szerint — demarsott intézkedést a választmányhoz, amelyben határozottan követelték a kibékülést Lupuval. A választmány tehát akarva, nem akarva, Halippa és Mirto vezetésével egy tíz tagból álló küldöttséget menesztett Lupuhoz, akihez kérdést intéztek, hogy milyen körülmények között volna hajlandó békejobbót nyújtani Michalachenak, illetve a Michalacheval magukat azonosító nemzeti-parasztpárti vezetőknek. Lupu dr. három pontban összegezte követeléseit: követeli a jelenlegi választmány elmozdítását, az összehívandó kongresszus határozatáig a párt teljes hatalmi vezetését őrá ruházzák át és végül Lupu elnökségéről szóló indítványt Michalache és Maniu terjeszték elő. Lupu fantasztikus követeléseit — a lap értesülése szerint — a vezetőség elfogadhatatlannak találta és így most más kivezető utat keresnek, hogy az esetleges kibékülést előmozdítsák.

Ez a délelőtti folyamán történt, délutánra azonban ismét újabb érdekes fejlemények állottak elő a konfliktus ügyében. Lupu dr. követeléseinek hírülvétele után a pártvezetőség nyomomban ülést tartott, amelyen azt a határozatot hozták, hogy elsősorban is Luput meg kell győzni arról, hogy a vezetőség ellen indított akciója voltaképpen a párt jóhírnevét ássa alá. Az ülésen aztán heves összeszólalkozás történt Lupu dr. hívei és Michalache között. Lupu hívei ugyanis Michalache ellenzése dacára élénken követelték, hogy a választmány egy újabb küldöttséget menesszen Lupuhoz, akit kérjenek meg arra, hogy ne akadályozza meg a kibékülést s a tárgyalások ideje alatt szüntessen meg minden agitációt a jelenlegi vezetőség ellen. Hosszas vita után azonban elvetették Lupu híveinek indítványát, ellenben kijelölték egy bizottságot, amely Lupuval a további tárgyalásokat lesz hivatva lefolytatni. A bizottság tagjai Halippa, Mirto, Michalache, Mihai Popovici és Georgescu-Tulcea lettek. Ez a bizottság aztán a késő esti órákban mégis elhatározta, hogy küldöttséggel keresi fel Luput, akit arra kérnek meg, halassza el a szombatira összehívott rendkívüli ülést és az ezzel kapcsolatban tervezett banketet se tartsa meg. A küldöttség ma este keresi fel Lupu dr.-t. A politikai körökben rendkívül nagy érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit, bár erős az a meggyőződés, hogy a kísérletezések dacára a dolgok befejezése mégis csak az lesz, hogy szakadás áll be s Lupu és hívei mégis csak kilépnak a nemzeti-parasztpártból. A szakítás be is következett. Mint bucaresti-i tudósítónk táviratozza, a nemzeti-parasztpárt békésküldöttsége, amelynek tagjai Michalache, Popovici, Mihály, Mirto, Pan Halippa és Georgescu voltak, ma este tényleg megjelent dr. Lupu lakásán, akivel hosszasan tárgyalt. Miután azonban konstataáltak, hogy a megegyezés teljesen lehetetlen, a küldöttség visszatért a pártkörbe, ahol a választmány folytatta a megszakitott tanácskozást s végül aztán a nemzeti-parasztpárt ma este a következő kommunikét adta ki:

A nemzeti-parasztpárt parlamenti tanácsa kifejezésre juttatja azt az elhatározását, hogy fegyelmezetten és szolidárisan kíván dolgozni a pártvezetőséggel, amely mindig a párt érdekeinek megfelelő taktikát is alkalmazta. A parlamenti tanács a fegyelmet és a szolidaritást

különösen ma tartja szükségesnek, amikor az oligarchikus erők végső támadásra készülnek. A parlamenti tanács a dr. Lupuval

Nemzetközi postatárgyalások Aradon.

A vasuti kérdések mellett postaügyeket is tárgyal február 21-én a román-magyar bizottság.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Curantul értesülése szerint az Aradon, február 21-én kezdődő román-magyar vasuti tárgyalások során a Románián keresztül Törökország, Görögország, Egyip-

tóm, Palesztina, Szíria, Kelet-India, Transzjordánia és Libanon felé tranzitált postaküldemények ügyét is megvitatják s ezért a tárgyalásokon Traian Popescu, az oradea-marei postaigazgató is részt vesz.

Az ülésen egyébként elhatározták, hogy mindazokat, akik a Lupu-féle banketten részt vesznek, a párt elleniségeinek tekintik.

A házasság válsága.

Egy háromgyermekes apa lelkes felhívása az anyákhoz, leányokhoz. — Szigorú vizsga alá a házasulandó felekkel! — Tömegesen érkeznek a hozzászólások az Aradi Közlöny által felvetett problémához.

(Arad, február 18.) Példátlan érdeklődés kíséri azt az ankétot, amelyet az Aradi Közlöny hasábjain kezdtünk a házasság válságáról. A beérkezett hozzászólások és levelek nagy tömege igazolja, hogy ezuttal is az olvasóközönség széles rétegeit érintő és érdeklő kérdést ragadtunk ki korunk chaotikus probléma-tömkelegéből. A házas emberek legnagyobb része a saját bőrén érzi, hogy valami nincs rendjén a férfi és a nő együttélésének mai, törvényes formája körül. Sok-sok egyéni fájdalom, csalódás, bánat sűrűsödik itt komoly társadalmi problémává, amelynek felvétele legtöbbször legérzékenyebb, legfájdalmasabb pontján érinti az emberek nagy részét. Egy apa például, akinek három leánygyermek van, annyira közel érzi magához ezt a súlyos kérdést, hogy cikkeinkre az alábbi, szinte rapszodikus hangulatu levelezőlappal reagált:

Igen tisztelt Szerkesztőség! A házasság válságáról szóló cikksorozatuk mai közleménye, amely „Uriasszony” aláírásával van ellátva, minden elismerésemet megérdemli. Gratulálok a cikk írójának szívem mélyéből. Ez egy asszony, ez egy nő, egy mindenképpen tökéletes feleség és olvasva cikkét, azt szeretném a világba kiáltani: „Asszonyok, leányok, anyák, halljátok-e, mit mond az „Uriasszony!” Fogadjátok meg tanácsát a saját és leányaitok jól felfogott érdekében és kövessétek őt!” Véleményem szerint a vitát ezzel a cikkel be is lehetne rekeszteni, mert ennél szebbet, okosabbat, igazabbat már nem mondhat senki. Csak még azok a förtelmes, erkölcstelen tanácsok ne volnának... tisztelettel egy apa, akinek három leánygyermek van.

Szívesen leközlötük a lelkesedő családapa sorait, de a hozzászólások sorozatát tanácsa ellenére is folytatni fogjuk, mert a problémát minden oldalról meg akarjuk világítani. A ma érkezett levelek közül közöljük az alábbi érdekes hozzászólást:

A házasság válsága fogós kérdése a mai kor társadalmának. Mikor felelni szeretnék rá, első pillanatban arra gondoltam, hogy ki kellene kutatni a házasság keletkezését, formai és lényegi fejlődését a Krisztus előtti korszakoktól napjainkig és mindezeket egybevetve, olyan konkluziót megállapítani, amely a házasság krízisének megoldására legalkalmasabb. Ezt az eljárást azonban hosszadalmasnak találom, amely nem fér el az ankét keretében. Tehát röviden foglalom össze mondanivalóimat.

A házasság vagy jó a házastársaknak, vagy nem. Ha jól érzik magukat a házasságban, akkor nincs probléma, ha pedig pokol az életük, akkor váljanak el, de nyomban. Ha valakinek nem izlik a keserű alma, nem látom be, miért kell őt arra kényszeríteni, hogy csak azért is keserű almát egyék. Mindenesetre kevesebb házassági tragédia történne, ha a házasság idejében el tudnák szakítani azokat a sűrű és szívós kötelékeket, amelyekkel a házasság intézménye szövi körül az egymást meg nem értő feleket a morál, az anyagi érde-

kek, familiáris és társadalmi vonatkozások szálaiból. Akik pedig gyengék ahhoz, hogy ezeket a kétségkívül erős kötelékeket elszakítsák, úgy azok vágjanak jó arcokat a keserű almához, vagy pedig igyekezzenek azt jól behinteni cukorporral.

Ha tölem függne a társadalom mikénti megszervezése, szigorú vizsga alá vetném a házasulandó feleket. Hiszen minden legkisebb hivatás betöltéséhez is képességek, bizonyítványok kellenek manapság. Miért ne neveljük, tanítsuk gyermekeinket a kenyérkereső foglalkozás mellett a házasság szent kötelességének teljesítésére? Jöjjön el az a kor, amelyben nemcsak az orvosnak, ügyvédnek, tanárnak, stb. kell megszereznie a diplomát, hanem a házasulandónak is, aki a legnehezebb és legnagyobb felelősséggel járó élethivatást vállalja: eleven, új embert akar teremteni és a társadalom hasznos tagjává nevelni. Ez azonban ma még csak ábrándos utópia lehet. Addig is igyekezzünk még a házasság keretei között jószívek lenni egymáshoz, megbocsátani egymás gyarlóságait és úgy testileg, mint lelkileg tiszta, egészséges életet élni.

Földes Béla, CFR. ellenőr.

Fogházra ítélték Dick Jakabot.

Sikkasztásban mondták bűnösnek az ismert cluji kereskedőt.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Dick Jakab cluji nagykereskedő ismert ügyében a törvényszék ma hozott ítéletet. Ismeretes, hogy a bécsi Molo és Társa cég feljelentésére bünvádi eljárás indult Dick Jakab ellen, akit a vádak súlyosságára való tekintettel őrizetbe is vettek, később azonban ideiglenesen szabadon bocsátottak. A vádirat szerint Dick Jakab 1925. júniusában Heller Jakab bécsi ügynök közvetítésével 22 ezer svájci frank és 540 dollár értékű bizományi árut vett át a bécsi Molo és Társa textilnagykereskedők cégtől. Az árut pedig eladta anélkül, hogy a bizomány átadásánál kikötött pontokat betartotta volna s amikor elszámolásra került a sor, nem tudta kiegyenlíteni a teljes összeget. Az eljárás bizományi áru elsikkasztása és csalás címen indult meg Dick Jakab ellen, aki a mai tárgyaláson elmondotta, hogy az árut inkább hitelbe, mint bizományba kapta. A pénz egyrészt ki is fizette, a hátra lévő összeget azonban üzlete csődbe jutása miatt nem állott módjában kiegyenlíteni. A törvényszék ezután számos kereskedőt és szakértőt hallgatott ki, akiknek legnagyobb része azt hangoztatta, hogy az ügy csupán polgári per tárgyát képezheti. A bíróság délen 12 órakor hirdette ki ítéletét, amely bűnösnek mondja ki Dick Jakabot sikkasztás büntetésében és ezért egy évi fogházra ítéli. A csalás vétségét a bíróság nem látta bebizonyítottának. Az ítélet ellen, amelynek kiszabásánál a törvényszék tekintetbe vette Dick Jakab büntetlen előéletét, az ügyész súlyosbításért, a védő a bűnösség kimondása miatt felebbezett.

Német nap Aradon.

Megalakítják a megyei németpárt-szövetséget. — Német dalgyűjtemények csoportja. — Népball a Fehér keresztben.

(Arad, február 18.) Nagy napja lesz holnap az aradi és aradmegyei németeknek és ez a nap újból demonstrálni fogja azt a hatalmas fajszereket és összetartást, ami a németiség egyik legimponálóbb sajátja. Az aradi német napot tulajdonképpen az Aradmegyehez csatolt 10 német község egyedülmaradottsága, illetve Timisoarától való illetéknépeni elszakadása teremtette meg. hiszen a holnapi nap gyűléseinek és báljának egyik főcélja az, hogy ennek a vidéknek németisége megismerkedjék az új központtal: Araddal, új vezetőivel és itteni német fajtásvéréivel.

A német nap programjának lebonyolítása holnap délelőtti 10 órakor kezdődik meg. Ekkor a Fehér Kereszt nagytermében megalakul az aradi és aradvideki németiség járási és megyei tagozata és megválasztják annak vezetőjét is. Délben nagy ebéd lesz a Fehér Keresztben, délután 3 órakor pedig a nagytermében megalakul az aradmegyei német dalgyűjtemények csoportja. Ugyanekkor tartja a gyémántteremben a bányai német újságírók szindikátusa alakuló gyűlést.

Délután öt órakor megkezdődik a vidéki bucsusok, az u. n. kirchweih-párok bevonulása népies viseletben, akik két zenekartól kísérve személyesen hívják meg — német népszokás szerint — a hatóságok vezetőit. A bál este 8 órakor kezdődik a Fehér Keresztben. Ennek elején, ugyancsak német népszokás szerint, elárverezik a rozmaringos csokrot, a „Kirchweih-strauss“-t, majd a bál folyamán megtartják a népviseletversenyt, amelyre három díjat tűztek ki.

A bál maga igen imponálósnak ígérkezik, mert a falusiak oly nagy számmal jelentették be részvételüket, hogy a rendezőségnek három aradi vendéglő felszerelt kellett lefoglalniuk a bejövő kocsi és lovak számára.

Gyanus halál Aradon.

Három napig temetetlenül egy aradi pincelakásban.

(Arad, február 18.) Soncu István hatvanöt éves aradi újságíró ma reggel holtan találták a Strada Cercetasilor (Szent Pál-uccai) 6. számú ház pincelakásában. A ház lakói előtt gyanus volt, hogy az örökösen dolgozó, furcsa öreg embert három nap óta nem látták. Tegnap bementek lakásába és a szerencsétlen öreg rikkancs holtan feküdt szalmaszékén. Testén gyanus kék foltokat találtak és azt hitték, hogy Soncu István gyilkosság áldozata lett. Azonnal értesítették a második kerületi rendőrséget, ahonnan Mladin Jenő komisszár szállt ki a helyszínre. Kihallgatva a házbelieket, akik azt vallották, hogy az újságíró az utóbbi időben betegeskedett, de azért a legutóbbi napokig dolgozott. Teljesen egyedül lakott és soha senki nem járt hozzá. Megérkezett a hatósági orvos is, aki alaposan megvizsgálta a hullát, de külső sérülések nyomait nem állapított meg rajta. A gyanus foltok hullafoltok voltak. A külső jelekből az orvos valószínűnek tartja, hogy Soncu spanyolból származó tüdőgyulladás áldozata lett. A szerencsétlen embernek nincsenek hozzátartozói és nem volt senki, aki nagy betegségében ápolta volna; lehetséges, hogy ez okozta halálát. A halál okának pontos megállapítására az ügyesség elrendelte a holttest felboncolását.

— **Boisevita rablótámadás Besszarábiában.** Chisinauból jelentik: A városhoz közeli Vldai-na községben megdöbbentő rablótámadás történt az éjjel. Tíz felfegyverzett bandita ének idején beállított Alexei Antonov lelkész lakásába, ahonnan erőszakkal 50.000 lelt és 500 aranyrubelt raboltak el. A rablók távozása után a lelkész zárt ajtó mögött, mire az épen arra haladó csendőrpártát üldözőbe vette a banditákat, akik heves puskatűzzel fogadták a csendőröket. Egy csendőr súlyosan megsebesült, a rablók azonban az éj leple alatt sikerült eltűnniök. A hatóságok valószínűnek tartják, hogy boisevita rablótámadásról van szó és a banditák a sötétben a Dnyeszteren keltek át és ezen az úton is szöktek vissza.

Megtalálták a megszöktetett magyar grófot.

Új bonyodalmak Degenfeld Imre gróf körül, aki ki sem mozdult a szanatóriumából. — Pert indít a félrevezetett feleség.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Gróf Degenfeld Imrénél a Schwartzter-szanatóriumából való megszöktetési ügye — mint arról tegnapi számunkban röviden beszámoltunk — érdekes fordulatot vett. Kiderült ugyanis, hogy a gróf még mindig a szanatóriumában van, onnan nem is vitték el és az erről szóló híreket csak azért terjesztették és jutatták el valószínűleg a grófné füleire, hogy valamiképpen elválasszák tőle férjét. Az egészen sajátos ügynek előzményeiről, részleteiről és előrelátható következményeiről a következőkben számol be ma budapesti tudósítónk:

A bonyodalmak.

Gróf Degenfeld Imre ezelőtt három évvel feleségül vette Kiss Erzsébetet, aki Sugár Edit néven az egyik pesti színház tagja volt. Felesége, a család ellenzése ellenére meglátogatta naponta férjét a szanatóriumában és orvosi bizonyítványokat igyekezett beszerezni arról, hogy férjének nincs szüksége szanatóriumi ápolásra, se arra, hogy gondnokság alatt álljon. Ugyanezen fáradozott, Degenfeld régi barátja és rokona gróf Károlyi Imre is. Gróf Degenfeldné, amikor megtudta, hogy férjének családja megindította a gondnokság alá helyezési kérelmet, azt kérte az árvaszéktől, hogy gondnokul vagy őt, vagy Károlyi Imrét nevezzék, de semmiesetre sem férje öccsét, gróf Degenfeld Pált. Az árvaszék azonban gróf Degenfeld Pált jelölte ki gondnoknak, amit a grófné megelégedett.

Közben aztán a grófné arról kapott értesítést, hogy férje nem lakója már a Schwartzter-szanatóriumnak, mert onnan titokban elszállították egy csukott autón állítólag gróf Degen-

feld Pál Debrecen mellett levő birtokára. Azt is híresztelték, hogy Degenfeld Imrét külföldre vitték valamelyik szanatóriumba.

A grófné a Schwartzterhez autózott. Az orvosok nem engedték be a késő esti időre való hivatkozással, de becsületszavukat adták, hogy férje a szanatóriumában van. Másnap délelőtti újból megjelent a Schwartzterben a grófné, ekkor sem engedték férjéhez, ellenben akkor már Sugár Károly igazgató közölte vele, hogy férjét báró Radvánszky a titkárával együtt elvitte az intézetből. A grófné erre bejelentette az esetet a pesti rendőrségnek. Érdekes, hogy egy félóra múlva más érdeklődőknek már azt mondták, hogy gróf Degenfeld Imre ott van a szanatóriumában. Nemsokára aztán ki is derült, hogy a grófot nem is szállították el a szanatóriumából.

Fel akarják bontani a házasságot.

A grófi család most abban töri a fejét, hogy Degenfeld Imrét elválasszja a feleségétől. Szerintük a házasságot meg lehet támadni azzal, hogy gróf Degenfeld Imre már a házasság kötésekor nem bizonyult beszámíthatónak. Ezzel azonban még nincs vége a dolognak, mert a grófné kártérítési pert indít a Schwartzter igazgatója ellen félrevezető kijelentése miatt, vitába száll az árvaszéki döntéssel, amely azzal utasította el az ő gondnokságát, mert a „házassági életközösség” nem volt teljes határozottsággal megállapítható. Kiderült aztán a dolog végén az is, hogy a grófné vagyoniilag teljesen tönkrement, férjére eddig több mint egy milliót költött el. A botrány hátterében egyébként egy örökösödési ügy áll és az teszi ily elkeseredetté a harcot az asszony és a férj családja között.

Művészet.

Bartók Béla hangversenye.

A modern zene apostolát és legnagyobb reprezentánsát tegnapi hangversenyén hatalmas ünneplésben részesítette híveinek lelkes tábor. Mint minden hangversenye, úgy a legutóbbi is, lelkekben mély nyomot hagyó, felejthetetlen élmény marad számunkra. A közönség megváltozott mentalitására és az új időkhez alkalmazkodó fejlődésére vall, hogy még a „modern” zenétől idegenkedők is szinte tudatalatti élvezettel szívták magukba az új harmónia szépségeit. Ez a folyamat különben érthető és természetes is. Így volt ez mindig. Ma például nehezen tudjuk elképzelni, hogy Mozartot valamikor, mint merész újítót nem értékelték meg.

A műsort régi elasz mesterek kompozícióival kezdte, mélyen átgondolt, szinte magyarázó interpretálással szólaltatva meg ritkán hallott, ugyyszólván az újság erejével ható szerzeményeket. Beethoven gyászinduló szonátájának méltó tolmácsolása zárta le a műsor első részét.

A második részben saját költészetének ragyogó világát bontakoztatta ki. A színpompás képek, élénk kontrasztok, merészen nagyszerű ötletek, frappáns befejezések változatos egymásutánja, tündéri elvont világba ringatták képzeletünket. A „Vázlatok”-ból, „Kis zongoradarabokból” és a „Szabadban” című sorozatból játszott néhányat. A kontrapunktika és harmónia ismeretlen mélységeit tárta fel a zongoraszónáta I. tétele, melynek lejátszása technikailag is nagy teljesítmény, mert a zongorának ujjait, az eddigittől eltérő kezelését igényli. Játszott ezeken kívül még két Kodály-darabot is, kinek ő a legnagyobb szerző interpretátora, ami nem is csoda, mert művészetük lelke rokon. A szünni nem akaró tapsokra több ráadásot kellett adnia. Dr. Sz. K.

— **Az aradi színház heti műsora.** Szombat: Alexandra, operett. (Bing Jánossal, Havassy Mimmivel és László Andorral, A. bérlet.) Vasárnap d. u. 3 órakor: Luxemburg grófja, operett. (Mérsektel helvárok). Délután 6 órakor: Házi tündér, színmű. Este 8 és fél órakor: Orlov, operett. (Bérlet.) — Hétfőn délután 3 és fél órakor: Jancsi és Juliska, gyermek-operett. Este: Román előadás. — Kedd: Cirkuszhercegnő, operett. (B. bér-

let.) — Szerda: Orlov, operett. (C. bérlet.) — Csütörtök: Asszonycsere, vígjáték. (Bemutató előadás, A. bérlet.) — Péntek délután 3 és fél órakor: Hajtővadászat, operett. (Féláru zónaelőadás.) Este: Román előadás. — Szombat délután 3 és fél órakor: Noszty-fiu esete Tóth Marival, vígjáték. (Féláru zónaelőadás.) Este 8 és fél órakor: Chopin, operett. (Bemutató előadás.)

* **Basiliades Mária**, a kiváló alt-énekesnő, a berlini és budapesti állami Operák tagja, február 24-én tartja egyetlen aradi ária- és dalestélyét a Kulturpalota kistermében. Jegy Sándor F.-nél.

* **Az aradi színház iroda híre.** Asszonycsere a címe annak a pompás szatirikus komédiának, amelyet a jövő hét csütörtökjén mutat be a színtársulat. A darab szerzője Rebrenu, a kiváló román író, aki jelen lesz a premieren. Az érdekes problémát tárgyaló, fordulatos helyzetekben bővelkedő komédiát Popa Constantinné asszony fordította. — **Chopin.** A jövő hét nagy szenzációja a Chopin című operett bemutatása lesz. A Chopin zenéjét Chopin legszebb műveiből Bartha István állította össze. A zenei remekeket érdekes szöveg kapcsolja össze, amely Chopinnek George Sand iránti szerelmét eleveníti meg. Az újdonságra hetek óta nagy szorgalommal és különös kedvvel készül a színház énekes személyzete. A premier pénteken lesz és a főszerepeket Havassy Mimi, Betegh Béla, Pálly Manci, László Andor, Győző, Örvössy és Olasz játsszák. — **Jancsi és Juliska**, a nagyszerű gyermek-operett hétfőn délután kerül színre. Minden gyermek ott legyen a hétfői előadáson, amely páratlan lesz a maga nemében. A boszorkányházat szét fogják osztani a gyermekek között. — **Újtárs** a színházban. A színház igazgatósága lehetővé akarja tenni, hogy a közönség nagy rétege élvezhesse az előadásokat. Ezért elhatározta, hogy a sláger-darabokat teljes premier-kiosztásban, rendes előadásban délután hozza színre féláru helyett, lett, zóna-előadásban. Az első zóna-előadás pénteken lesz, amikor a Hajtővadászat kerül színre, szombaton pedig a Noszty-fiu esete Tóth Marival.

— **Filharmonikus hangverseny** Weil Magda hegedűművész közreműködésével március 3-án a Kulturpalotában. Jegyek Sándornál.

SPORT

— **„HAKOAH” sportegyesület** értesíti tagjait, hogy f. évi február 20-án, vasárnap délelőtti 10 órakor a városháza tanácstermében tartja évi rendes közgyűlést.

Hétfőn temetik Lugojon Grozavescut.

A bécsi vizsgálóbíró vallomásra bírta a gyilkos feleséget. — A kihallgatás részleteit titokban tartják. — Szombaton szentelik be Bécsben a tragikus sorsu énekes holttestét.

(Arad, február 18.) Grozavescu Traian tragikus sorsa még ma is élénk visszhangot kelt mindenütt, de különösen Bécs városa áll még most is a borzalmas féltékenységi dráma hatása alatt. Az operaház próbák alatt már napok óta gyászos hangulat uralkodik és Grozavescu kollégái és barátai nemcsak a nagy művészt sajnálják a tragikus véget ért tenoristában, aki előtt oly fényes jövő állott, hanem a jólelkű, finom embert, akit mindenki szeretett.

Grozavescuné, akit a rabkórházba szállítottak, csak most kezd ráébredni szörnyű tetteire. Testileg és lelkileg összetörtén, apatikusan fekszik és a legtöbb kérdésre nem válaszol. A kihallgatást vezető rendőrtisztnek kérdéseire gépiesen ismétli:

— Igen, igen: én vagyok a bűnös. Én lőttem agyon.

Tetteinek okáról, és hogy miképp jutott a revolverhez, megtagad minden felvilágosítást, pedig különösen az utóbbi kérdésnek tisztázása igen fontos volna tetteinek minősítése szempontjából.

A halott művész lakása valóságos búcsujáróhellyé alakult át. Folyton szól az előszoba csengője, állandóan jönnek a részvétlátogatók, akiket Grozavescu huga fogad. A művész dolgozószobáját és a hálószobát Grozavescu Olga lepecsételtette.

— Most jövőnk csak rá, — mondotta — hogy ha szerencsétlen sógornóm fenyegetéseit komolyan vesszük, el lehetett volna kerülni a tragédiát. Elmondotta nekem egyszer, hogy egy ügyvéd felhívta arra a figyelmét, hogy az osztrák törvény szerint nem büntethető akkor, ha hűtlen férjét megöli. Megemlítettem ezt bátyámnak, aki azonban nem vette komolyan a dolgot.

Grozavescunak igen szép gázsiája volt a bécsi operánál, de gyakran vendégszerepelt Németországban, ahol mindig fejedelmi honoráriumokat kapott. Tavaly egy kis birtokot vásárolt magának Lugoj közelében és volt egy háza Bécsben is. Feleségét, aki megölte, 10.000 dollárra biztosította. Hogy végrendeletet hagyott-e hátra, arról még nem tudni semmi biztosat.

A kártya halált jósol.

Grozavescuné régebben is féltékeny volt urára, de különösen mióta súlyos operáción keresztül esve eltávolították holt gyermekét, idegei teljesen felmondták a szolgálatot és beteges féltékenysége nem ismert határt. Ahányszor férje fellépett, elkísérte a színházhoz és fejezősközlőkben nem mozdult ki öltözőjéből, vagy az előtt járkált és vigyázott, hogy ki megy be férjéhez. A nézőtérén folyton cserélgette helyét és úgy figyelte, kire néz a művész játék közben. Különösen egy bécsi egyetem tanár feleségére gyanakodott és ha azt meg látta a színházban, nyugtalansága a tetőpontra hágott. Ez a nő Grozavescu utolsó felléptén is ott volt a színházban és Grozavescuné kiapos jelenetet rögtönzött amiatt, mert úgy látta, hogy férje mindig az asszonyra néz.

Emiatt izgatott szóváltás keletkezett férj és feleség között, aminek Grozavescu azzal vetett véget, hogy a felvonásközt egy kollégájának öltözőjében töltötte, ahol sok művész gyülekezett össze, mert Pahlen asszony kártyát vetett. Mikor a tréfi ász kijött, a művész nő tréfásan odaszólt Grozavescunak:

— Ez a halált jelenti!

A tenorista egy pillanatra megdöbbsent, de igyekezett leplezni a rossz hatást és ő is tréfára vette a dolgot.

Gyilkosság előre megfontolt szándékkal.

A nagy részvét mellett, ami a tragédia alkalmából megnyilvánul, egyre erőteljesebben merül fel az kérdés, hogy épelméjű-e Grozavescuné, vagy sem. A vélemények nagy része odakonkludál, hogy az asszony tette pillanatnyi elmezavarban követte el, sőt úgy látszik, hogy még most sincs porinális állapotban. Bécsi pszichiaterok véleménye szerint valószínű, hogy Grozavescuné, aki

pszichopatologikus egyén, különös élmények következtében oly lelkiállapotba került, amely hasonló az örültséghez és éppen ebben az állapotában követte el tetteit. Ugy látszik azonban, hogy a bécsi ügyészség nem igen osztja ezeket az orvosi véleményeket, amelyek valahogy mindeképpen menteni akarják a szerencsétlen asszony borzalmasan kegyetlen cselekedetét, mert mint bécsi tudósítónk ma táviratozza, a bécsi ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság címen emeli vádat Grozavescuné ellen. A vizsgálóbíró pedig a nyomozás során elrendezi az asszony elméleti állapotának megvizsgálását.

Grozavescuné szinte beteges féltékenységeinek jellemzésére a mai bécsi lapok egy igen érdekes régebbi esetet említenek fel, amikor Grozavescu Traian Salzburgban énekelt. A felesége a nézőtér első sorából figyelte férjét, s egyszer csak azt vélte látni, hogy a művész a színpadról rámosolvg a proszcnium páholyban ülő előkelő urnőre. Az asszony azonnyomban, előadás közben felrohant a színpadra, mindenáron a férje öltözőjébe akart bejutni. A színpadi ügyelőt, s az ügyeletes rendőrtisztviselőt, akik természetesen a dühöngő asszonyt nem akarták a kulisszák mögé engedni, szidalmak közepette félretolta, majd berohant az öltözőbe, s ott férjével igen nagy és hangos botrányt csapott. A rendőrtisztviselő akkor az asszonyt hatóság megsértése címen fel akarta jelenteni, de Grozavescu kérésére elállt ettől.

Nagy áresés a magyar hadikölcsön-piacon.

Szó sem lehet valorizációról, mondja Bud pénzügyminiszter. — Csak karitatív kárpótlásról lehet majd tárgyalni.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Bud pénzügyminiszternek a pénzügyi bizottság tegnapi ülésén tett ama kijelentése miatt, hogy a hadikölcsönkötvények valorizálásáról szó sem lehet, nagy izgalom keletkezett a mai tőzsdén a kötvénytulajdonosok között. A kötvények 89-es árfolyamról 68-ra estek, azonban még ilyen áron sem történt kötés. A későbbi táviratok szerint a hadikölcsönkötvény-piacon Bud pénzügyminiszter ismertetése miatt végül is 20—25 százalékos árhanyatlás állott be. A 8 Órai Újság szerint a pénzügyi bizottság napirendre tűzte a hadikölcsönkötvények valorizációjának karitatív megoldását. A bizottság ezzel azokat akarja segíteni, akik egész vagyomukat befektették a kötvényekbe és helyzetük ennek következtében szinte elviselhetetlenné vált.

Huszonkilenc főispánja van Magyarországnak.

Törölték az országos főkapitányi állást. — A budapesti magyar követségnek husz főnyi személyzete van. — Érdekességek Magyarország ezévi költségvetéséből.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Most készült el Magyarország 1927—28 évi költségvetése, amelyből sok érdekes részlet került napvilágra. A tizenhárom vármegyéből álló Magyarország belügyi költségvetése huszonkilenc főispán fizetését számolja fel. 1925—26 évre a főispánok személyi kiadásaira 255.076 pengő volt felvéve, ez az összeg a következő költségvetési évben 321.520 pengőre, 1927—28 évben pedig 330.520 pengőre emelkedett. A főispánok dologi kiadásai a múlt költségvetési évben bizonyos takarékoság mutatkozott. Az 1925—26 évben ez a tétel 69.088 pengő volt, a következő költségvetési évben redukálták 58.960 pengőre és most 70.070 pengőre emelték fel.

Az országgyűlési választások költségei címen az 1925—26 évi költségvetésben csak 52.562 pengő szerepelt, míg az 1927—28 évben 80.000 pengő van felvéve.

A magyar belügyminiszter fizetése 19.200 pengő, lakáspénze 2566 és családi pótléka 490 pengő. Magyarország belügyminisztere ezek szerint 22.256 pengő fizetést kap. A belügyi költségvetésben még két államtitkár fizetése szerepel, egyenként 13.440 pengő fizetéssel és 2224 pengő lakáspénzzel. A legfeltűnőbb a költségvetésben az, hogy kimaradt az országos főkapitány, akinek állását a kormány törölte. Az 1926—27 évi költségvetésben még az országos főkapitány 13440 pengő fizetéssel és 1531 pengő lakáspénzzel szerepelt.

A csendőrség személyi kiadásai 13.6 millió pengőről 15.9 millió pengőre emelkedtek. Az államrendőrség kiadásai a múlt évi 26.4 pengővel szemben 27.7 millió pengőt mutat-

Grozavescuné vallott.

Bécsi tudósítónktól ma este érdekes fordulatról hirthozó távirat érkezett: Grozavescuné vallott. Kétnapi apatikus hallgatás után, amelyet csak a hisztériás örvongések tarkítottak, a Grozavescu-ügyben kiküldött vizsgálóbírónak ma délután végre sikerült vallomásra bírni az asszonyt, aki ma ágyát is elhagyta. A vallomásról egyáltalában nem adtak ki jelentést, azt a legteljesebb titokban tartják. Az újságírók csak annyit tudtak meg, hogy a részletes vallomás után az asszony teljes egy óráig zokogott.

Grozavescu holttestét különben szombaton délután négy órakor szentelik be a bécsi ortodox román kápolnában. A gyászszertartás után a leöltözött koporsót vonatra teszik, hogy szülőföldjére szállítsák. A tragikus sorsu énekes teteme hétfőn érkezik Lugojra, ahol a város által adományozott díszsírhelyen helyezik örök nyugalomra Grozavescu Traiant.

Gyászünnepély Grozavescuért.

A cluji román Opera igazgatósága elhatározta, hogy a román újságírószervezettel együttesen Grozavescu-gyászünnepélyt rendez a cluji Operában. A gyászünnepély megrázó mozzanata lesz az, amikor azokról a deszkákról, ahonnan a világhír felé indult Grozavescu, utoljára még egyszer felcsendül a tenorista hangja a legújabb modern beszélőgépek segítségével. A gyászünnepély jóvedelméből a román újságírószervezet Grozavescu-alapot akar létesíteni, amelyből segíyezni fogják a fiatal román generáció talentumait és lehetővé teszik, hogy továbbképzésüket külföldön folytathassák.

nak. A közrendőrök létszáma a múlt évi 4312-ről 3457-re csökkent.

A költségvetés első fejezete a kormányzó tiszteletdíjáról szól, amely 92.800 pengő. Ez az összeg 1160 milliót tesz ki papirkoronában.

Az országgyűlés költségvetése 4.574.610 pengő, amelyből a felsőházra 738.140 pengő esik. A sajtóosztályi és rendelkezési alapra 992.000 pengőt irányoztak elő. A Hirlapírók Nyugdíjintézetét 40.000 pengővel támogatja a költségvetés. A konzuli illetékekből és vizumdíjakból 2.460.000 pengő bevételt mutat. Külföldi szolgálatot tizenhárom rendkívüli követ és miniszter teljesít, akik együttvéve 847.391 pengőt kapnak. Magyarországnak 21 külföldi képviselte és 71 konzulátusa van. A külföldi követségek közül a legnagyobbak: a bécsi 32 főnyi személyzettel, a prágai 25, a budapesti husz főnyi személyzettel. A követségek közül saját épületükben a belgrádi, berlini, bécsi, budapesti, hágai, londoni, párisi és prágai követségek vannak elhelyezve.

— Az elcsendesült portugál forradalom. Párisból jelentik: A Journal tudósítója beszélgetést folytatott Lisszabonban Carmons miniszterelnökkel a forradalom letörése után. Carmons tábornok kijelentette, hogy diktatúrája csak átmeneti, és mihelyt megoldják az általános politikai orientáció problémáját, azonnal meg fog szűnni. A nemzetgyűlés után meg fogják változtatni az alkotmányt, de ennek összehívására egyelőre még nem lehet gondolni. Hangoztatta, hogy a jelenlegi rezsim hasonlatos az olasz- és spanyol fascizmussal.

HIREK.

Borzalmas katasztrófa a Kaukázusban.

Tizennyolc falut elöntött a láva. — 300 ember elpusztult.

Konstantinápolyból jelentik: A Kaukázus partvidékén fekvő Sgorok vulkán, amely már évszázadok óta nem működött, kedden váratlanul újra kitört, s óriási pusztításokat vitt véghez. A hajósok azt mondják, hogy a kitörést több órán keresztül tartó morajlás előzte meg, ami óriási pánikot idézett elő a lakosság körében. Az emberek fejvesztetten menekültek. A vulkánból kiömlő lávatömeg és hamueső minden életet elpusztított husz kilométernyi körzetben. A láva 18 falut öntött el, az áldozatok száma, kik már nem tudtak menekülni, 2-300-ra tehető.

— Gyógyul a király. Bucurestiből jelentik: Sluys és Djuvara professzorok tegnap megvizsgálták Ferdinánd királyt, akinek általános állapotát rendkívül kedvezőnek találták és konstatazták, hogy a rádiumkezelés következtében a beteg test-rész állapota nagyon jelentékenyen megjavult.

— Goga belügyminiszter franciaországi útja. Bucurestiből táviratozzák: Goga Octavian belügyminiszter a jövő hét folyamán családi ügyek elintézése végett a franciaországi Cannesbe utazik.

— Románia új madridi követe. Bucurestiből jelentik: A kormány Bibescu herceget, volt washingtoni követet, Románia madridi követévé nevezte ki.

— Harc a lakbértörvényjavaslat körül. Bucurestiből jelentik: A lakók körében nagy megdöbbenést keltett a Dimineata híradása, amely arról szólt, hogy a lakbértörvényt a lakók terhére rendkívüli módon megszigorították. Nagy demonstrációval készülnek arra, hogy a kormányt engedékenyebb magatartásra bírják. A mai táviratból szerint az eredeti tervezet módosítása így történt: Az új lakbértörvényi tanulmányozó parlamenti bizottság a javaslatba pótlólag a következőket vette be: Ha a lakó évi összjövedelme megállapításának alapjául minden az illető által az adóvallomásaiban bevallott összegeken kívül kiderített jövedelme is szolgálhat. Ha tehát a tulajdonos bármilyen formában be tudja igazolni, hogy lakójának évi jövedelme az általa bevallott összegén felül jóval nagyobb, úgy a jövedelem megállapítása ennek az alapján történik meg. A bizottság véglegesen döntött az új házbéreket illetőleg, melyeket az állammal szemben — ha az bért — az 1916. évi bér harmincszorosában, míg a lakókat szemben az 1916. évi bér tizenkilenc-husz-huszonegy-huszonhárom és huszonöt-szörösében állapított meg. A nem állami tisztviselőkkel szemben az átmeneti türelmi időt egy évről hat hónapra szállították le, amennyiben az illető lakónak az évi jövedelme a 400.000 lejen alul volna. Mindazok a lakók pedig, akik nem esnek e kedvezményes kategória alá, már október hó elsejével kilakoltathatók. Érdekes döntése még a bizottságnak, hogy az a háztulajdonos, aki házának leekésőbb 1927. április elsejéig lép birtokába, azonban mindazideig bérelt lakásban lakott lakóját — még abban az esetben is, ha az illető állami tisztviselő — megfelelő időre kilakoltathatja és a lakást elfoglalhatja.

— Autbuszjárat Pecica és Semlac között. A megyei prefektúra a személy- és postaforgalom megkönnyítése végett elhatározta, hogy rendszeres autbuszjáratot indít Pecica és Semlac között. A közlekedés lebonyolítására pályázatot írtak ki, amelyre a versenytárgyalást február 26-án, délután 12 órakor tartják meg. A pályázati feltételek Bulzan Avram aradi postafőnöknél megtekinthetők. Amennyiben a pályázat eredményes lesz, még február végén megindulhat a forgalom a két község között.

— Farkascordák garázdálkodnak Törökországban. Konstantinápolyból jelentik: Törökországban öt napja havazik. A fővárost magas hó fedi. A kiéhezett farkascordák egészen a városokig merészkednek el élelmet keresni. A farkasok Trapezuntban nyolc embert téptek szét. Adana városban, ahol már 17 éve nem volt hó, három centiméter magasan áll a hó.

Építési akció indul meg Romániában.

A kormány külön törvénnyel segíti elő az építkezést. — A lakberek után külön egy százalékos adót vetnek ki. — A Banca Nationala építési kölcsönöket ad.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslat már teljesen elkészült. Pletolam munkaközi államtitkár legközelebb átadja Averescu tábornoknak a javaslatot, amelyet a miniszterelnök áttanulmányozás után a minisztertanács elé terjeszt. Pletolam kijelentette bucuresti-i munkatársunknak, hogy a fővárosban ötszáz ház építése reálisnak tekinthető még április folyamán megkezdődik. Az építkezések megkezdéséhez szükséges tőkét a Banca Nationala forrja kölcsönözni. A törvényjavaslat szerint azoknál a lakbérleti szerződéseknél, amelyek szabad forgalom tárgyát képező lakásokra vonatkoznak, a háztulajdonosok, a meghosszabbított szerződéseknél pedig a lakók a bérleti összeg után egy százalékos adót fognak fizetni, amely évenként 200-300 millió lejfel fogja növelni az építkezési alapot. Ebből az alaptól elsősorban a köztisztviselők, katonatisztek, nyugdíjasok és újságírók fognak részesülni. Az építendő házra felvett kölcsön 30 év alatt lesz visszafizetendő.

— Választások az erdélyi református egyházban. Clujról jelentik: Az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsa ma tartotta február havi rendes ülését Ugron István elnöke alatt. Az igazgatótanács intézkedett az öt évre választandó egyházmegyei tanács általános újráválasztása iránt és a választás idejét június 1-7-re tűzte ki. A foltó évi közgyűlést június közepén fogják megtartani. Az új ciklusban 36 egyházi és 36 világi egyén, valamint 10 tanár fogja az egyházat és a kollégiumokat képviselni. Dr. Illés Gyula tanügyi előadó jelentése alapján kimondották, hogy a szászvárosi református kollégium üres épületében elemi iskolai internátust fognak felállítani. A református tanárok és tanítók fizetése ügyében úgy határozott az igazgatótanács, hogy az állami tanárok és tanítók fizetésével való egyenlősítést csak fokozatosan hajthatják végre. — Az ülés végül foltó ügyeket tárgyal.

— Hivatalosan megállapították a buzaárakat Aradon. Ma délelőtt városi bizottság szállott ki a gabonapiacra, hogy megállapítsák az aradi malomszindikátus kérelmére a buzaárakat. Az aradi s vidéki piac buzaárát a bizottság a következőkben állapította meg: Arad 900-930 lej, Aradul-nou (Ujrad) 920-940 lej, Pecica 900-920 lej, Santa-ma 920-950 lej, Nadlac 860 lej, Pancota 860-900 lej. Ennek alapján holnap állapítják meg a liszt- és kenyárakat és megváltoztatják az eddigi 750 lejes buzaalapárt.

Ha békét akarsz...

- Maga is önként vonult háborúba?
- En is.
- Ön miért?
- Nőtlen voltam és szerettem a háborút.
- En meg nős voltam és szerettem a békét.

— Borzalmas áradás Kaliforniában. Sanfranciscoból jelentik: Nagy áradás pusztít Dél-Kaliforniában. Eddig husz délkaliforniai város víz alatt áll és 34 halottja van az áradásnak. Sanfranciscoba eddig több mint 5000 menekült érkezett. A menekültek elmondották, hogy oly hirtelenül jött az árvíz, hogy alig tudtak megmenekülni. A vasúti forgalom szünetel, mert a pályatestek víz alatt állnak, a segélyvonatok is megrekedtek.

— Új CFR-palota épül Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatósági tanácsának tegnapi ülésén 35 millió lej hitelt szavaztak meg a vezérigazgatóság adminisztrációs osztálya új palotájának felépítésére. Az új palotát Cotroceniben építik fel s az építési munkálatokat a jövő hó elején már meg is kezdik.

— Kéthly tanár haldoklik. Budapestről jelentik: Kéthly Károly báró egyetemi tanár, a magyar orvostudomány büszkesége, aki néhány nappal ezelőtt betegedett meg tüdőgyulladásban, agonizál. Eszméletlenül fekszik és csak órák kérdése, hogy a halál bekövetkezzon. A 89 éves Kéthly Károly báró 1838 szeptember 14-én született Csurgón. Orvosi tanulmányait a bécsi és pesti egyetemeken végezte, 1863-ban nyerte el oklevelét Budapesten. 1864-től 68-ig a budapesti belgyógyászati klinikán tanársegéd volt, majd tanulmányútra indult Bécsbe, Berlinbe, Heidelbergbe és két évet töltött Hielles, Stricker, Benedict, Erb és Helmholtz oldalán. 1870-ben a villamos gyógyászatnak lett egyetemi magántanára. 1881-ben már nyilvános rendkívüli tanár és 1884-ben egészségügyi tanácsosnak nevezték ki. Kéthly egyike volt a legelsőnek, akik Magyarországon az ideg- és villamgyógyászatot foelalkoztak és számos könyvével a

szaklat szerint azoknál a lakbérleti szerződéseknél, amelyek szabad forgalom tárgyát képező lakásokra vonatkoznak, a háztulajdonosok, a meghosszabbított szerződéseknél pedig a lakók a bérleti összeg után egy százalékos adót fognak fizetni, amely évenként 200-300 millió lejfel fogja növelni az építkezési alapot. Ebből az alaptól elsősorban a köztisztviselők, katonatisztek, nyugdíjasok és újságírók fognak részesülni. Az építendő házra felvett kölcsön 30 év alatt lesz visszafizetendő.

külföldön is hírnevet szerzett magának. 1889-ben lett a budapesti egyetem belgyógyászati rendes tanár. Több magyar és külföldi tudományos társaság választotta meg tagjává a világhírű ag professzort.

— Eltemették Hehs Bélát, az aradi Ipar- és Népbank vezérigazgatóját. Mélységes részvétellel százakra menő tömeg kísérte ma délután utolsó útjára a trapikus halált halt Hehs Béla vezérigazgatót. Aradváros társadalmának színe-java megjelent, hogy lerója a kegyelet és részvét adóját Hehs Béla iránt, akit tisztelt, becsült, szeretett min denki Aradon. Aradváros vezetősége részéről megjelent dr. Angel István polgármester, s résztvettek a temetésen teljes számban az aradi Ipar- és Népbank tisztviselői, igazgatósága s felügyelőbizottsága, a bank affiljált intézeteinek vezetősége és tisztviselői, Arad pénzügyának minden számottevő vezetőfőfia s a részvételies bankrátok hatalmas serege. A felsőtemető halottasházából történt a temetés. Frint Lajos aradi evangélikus főesperes tartott a ravatálnál magasszónva lásu, mélyen szántó beszédet, majd megkapóan szép imát mondott. Utána Gellényi Géza igazgató, az aradi Ipar- és Népbank igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői nevében bucsuzott megindító beszédben Hehs Bélától, az elhunyt vezérigazgatótól s ezután megindult a halottas. A koszorúktól roskadozó koszorúskoci, s a menő a síngödör felé. Itt Dénes György segédlelkész mondott még imát, majd dübörögtve dobbent le a kőorsó a föld méhébe, tompán puffogtak a ráhulló rokon- és emsokára alacsony földpup jelezte a temető új lakóinak: Hehs Bélának beköltözését.

— Aradi katonafiúk üdvözlöte. A Sibinban a Reg. 36. Obusiere Batt. 1-nél szolgáló aradi és temesvári fiúk ma levélben üdvözlük lapunk után rokonaikat és ismerőseiket. A levél aláírói: Weinhöpl Sándor, Puskás József, Vári Sándor, Érsek Sándor, Barbu János, Noel József, Csrebea Jakab, Érsek József és Molnár Pál.

— Nem lehet aigutat fúrní a Gellért-hegybe. Budapestről jelentik: A Földtani intézet ma kiadta véleményét a Gellért-hegyi építkezésekre vonatkozólag. Nem egyezik bele az alagut fúrásába, mert az veszélyeztetné a gyógyforrásokat. A robbantások különben is szétmállasztanák a hegyet és elpusztítanák a villákat. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a hegy tetején építkezzenek és hegyoldali villámot vagy siklót építsenek.

— Szabadlára helyezett kórházi ápoló. Az aradi közkórházban történt merénylet ügyében lefolytatott vizsgálat alapján Sotirescu vizsgálóbíró a mai napon szabadlára helyezte Bold Mihály ápolót, ellenben Mocutia János ápoló további fogvatartását javasolta, amit a törvényszék el is rendelt. A vizsgálat során ugyanis súlyos bizonyítékok merültek fel, hogy a kórház egyik női ápolója ellen, amíg a szerencsétlen leány öntudatlanul feküdt az elmeorvostályon, egyedül Mocutia János követett el merényletet.

— Elfogtak egy háromszoros rablógyilkost Csehszlovákiában. Brünnből jelentik: Ismeretes, hogy három nappal ezelőtt a namlensí kastélyban meggyilkolták Till jószágigazgatót, feleségét és szolgálóját. A nyomozás folyamán a kastély kertjében megtalálták Filipin Ulrik 24 éves segédmunkást, összevagdalt kezekkel és lábakkal. Elfogták és kihallgatták. Kihallgatása alatt elismerte, hogy ő végzett a három áldozattal, majd kirabolta a lakást.

— **Hamis belga bankjegyek Budapesten.** Budapestről jelentik: Egy Zsigmond-uccai fűszerkereskedő ma délelőtti jelentést tett a budapesti főkapitányságon, hogy egy 35 év körüli, fekete hajú, borotvált képű, rossz német-séggel beszélő férfi egy devalvált 100 frankos belga bankjeggyel fizetett üzletében. A rendőrség nyomban megindította a nyomozást s ekkor kiderült, hogy ugyanez az ismeretlen férfi több üzletben és kávéházban helyeztet el devalvált belga 100 frankos bankjegyeket. A rendőrségnek az a véleménye, hogy sorozatos szélhámosokról van szó s ezért erélyes nyomozás indult meg az ügyes szélhámos elfogatása iránt.

— **Temetés.** Szerdán délután négy órakor meghalt Blum Sándor, közismert aradi kereskedő, a Bur-asztaltársaság elnöke 70 esztendőskorában, becsületes, munkában eltöltött múlt után. Ma délután két órakor temették el általános részvét közepette Eminescu (Deák Ferenc) ucca 38. számú lakásából. Az elhunytat számosan kísérték utolsó útjára: a zsidó-temetőbe, ahol a szokásos szertartások mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Szabadelőadás a Kulturpalotában.** Dr. Nedelcu Constantin volt államtitkár, igen érdekesnek ígérkező szabadelőadást fog tartani vasárnap f. hó 20-án d. u. 5 órakor a Kulturpalotában. Az előadót az aradi Astra Kulturgyűlés hívta meg, aki ez uton kéri az érdeklődő publikum szíves megjelenését. Belépődíj nincs.

— **JÖN BASILIDES!**

— **A Vöröskereszt egyetemi közgyűlése ma.** 19-én délután 5 órakor — amint már hirdette volt — lesz megtartva a városházán. A tagoknak és az egyesület támogatóinak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az Elnökség.

Mulatság.

Az I-es rosiori ezred holtanai táncestélye fényesen ígérkezik. A rendezőbizottság arról értesült, hogy a meghívók nem jutottak el minden címzetthez és a meghívók egyrésze elkallódott. — Nehogy ez a körülmény akadályul szolgálhasson a mulatságon való megjelenésben, a rendezőség ezúton hívja fel azokat a társaságbeli hölgyeket s urakat, akik meghívóra igényt tartanak, hogy az irányu kérelmüket a jegyváltásnál a pénztárnál tudassák, amikor is a meghívó ki fog szolgáltatni.

Református táncos-teaestély. Nagyaranyu érdeklődés előzi meg a vasárnap délután megtartandó első református teaestet. Leölkes Béláné és Fejér Gáborné urnők vezetésével lelkes hölgygárda fázadozik már hetek óta az est sikere érdekében, mely az előjelek szerint nem is maradhat el. Dacára, hogy a rendező bizottság külön meghívókat nem bocsátott ki, olyan széles rétegben terjedt már eddig el az első református teaest híre, hogy vasárnap délután minden bizonytal szűknek fognak bizonyulni a központi szálló termek. Cigány és jazz-band fogja a táncolni vágyó fiataloknak egész reggelig a zenét szolgáltatni s a gazdag buffet, mely mindennel fel lesz szerelve, amit szem-száj kívánhat, valamint a pezsgő és a kitűnő hegyaljai óborok, melyeket mosolygó urileányok fognak kínálni, garantálják a jóhangulatot és az ezzel járó sikert, úgyhogy akik megjelennek, egy feledhetetlen kedves est emlékével fognak távozni a református teáról.

— **Az Aviva-Barissia táncestély** február 19-én feltétlenül meg lesz tartva a Krispin-teremben.

Negyvenmillió aranylej lej-stabilizációra.

Milyen feltételek mellett kap kölcsönt Románia Németországtól.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az ország közgazdasági világa nagy meglepetéssel fogadta azt a híradást, — amelyről mi is beszámoltunk — hogy Románia kétszázmillió aranylej-kölcsönt kap Németországtól. — Az Adeverul ma a következő részleteket közli a német kölcsönről. A készpénzben kifizetendő negy-

venmillió aranylej Berlinben marad a lej stabilizálásának garantálására. A kamat 5 százalék ugyan, de tényleg 8-at fognak számítani, azonban a 3 százalékos differenciát éveken át mint tartalék-pénzt kezelik és végül a Generala bankjegyekért Romániának járó összegből levonásba hozzák.

Grófok és hercegek botránya Bécsben.

Izgalmas törvényszéki tárgyalás a bécsi bíróság előtt.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A bécsi esküdtbíróság ma tárgyalta herceg Lichtenstein és gróf Sternberg Adalbert rágal-mazási pörét. A tárgyalás során három gróf, egy herceg olyan rágalmakkal illették egymást, hogy a bíróság kénytelen volt a tanukat és a feleket pénzbírsággal sújtani. A per abból keletkezett, hogy Rolland Ida, gróf Coudon-hove Calergi neje a Sasliók bécsi előadása előtt sértő levelet kapott, melynek írójában az írásszakértők herceg Lichtenstein kezeirását ismerték fel. Rolland Ida férje a levelezőlapot elküldte gróf Sternbergnek a herceg régi ellenfelének, aki a herceget nyilvánosan megbélyegezte. A herceg azzal válaszolt, nyílt levélben aljas rágalmazónak nevezte a grófot, aki bűnvádi feljelentést tett a herceg ellen. Amikor Sternberg a tárgyaló teremben megpillantotta a herceget, indulatba jött és rákiáltott:

— Alias csirkefogó, ez a hazug, ez a gonosztevő meri lábát emberek közé betenni!

A sértések folytatódtak és az elnök 50 schilling pénzbírsággal sújtotta a grófot. Később mikor a herceg becsületszáva kijelentette, hogy a levelezőlapot nem ő írta, a gróf ismét a sértések özönét zúdította rá. Az elnök újabb 30 schilling pénzbírsággal büntette a grófot. Amikor a tanuk kihallgatására ke-

rült a sor, gróf Salm-Beifferscht, akit a bíróság tanuként idézett meg, haragba jött a sok keresztkérdések miatt és így fakadt ki:

— Ebben a teremben tudatosan hazudnak!

Emiatt az elnök 10 schilling rendbírósággal sújtotta Salm grófot. A következő tanu gróf Lónyay Károly volt, aki kijelentette, hogy ő is sok sértő levelet kapott magyar és tót nyelven. Nincsenek bizonyítékai, de a herceg felesége tótszármazása.

— Eg yizben telefonon hívott fel és a legdurvább sértéseket vágta hozzám — mondotta gróf Lónyay. A hangban a herceg hangját ismertem fel.

Erre a kijelentésre Lichtenstein herceg felugrik és erélyesen tiltakozik a gyanúsítás ellen. Óriási zaj keletkezik, amelyből Lónyay gróf sértő szavai hallatszanak ki. Az elnök 30 schilling rendbírósággal sújtja. A gróf kijelenti, hogy ő nem tud fizetni és tovább sérteteli a herceget. Az elnök 24 órai elzárásra bünteti. Erre a gróf így szól:

— A hercegnét nem kezelhetem úgy mint egy hölgyet, mert ne miselkedett úgy, mint hölgyhöz illik.

Az elnök kivezettette a grófot a teremből s a tárgyalást elnapolta.

Hamis vád

aradi fiatal emberek ellen.

Semmivé foszlott a gyermekek tömeges megromlásáról szóló feljelentés.

(Arad, február 18.) Az emlékezetes ötemetű gyermekrontás ügyében Radu Pascu vizsgálóbíró a mai napra befejezte a vizsgálatot. A vizsgálat során több kétségtelen bizonyíték merült fel az iránt, hogy a lilomtiprás-sal vádolt és vizsgálati fogságba került Bus István, Illés Péter, Illés Todor és Lukács János aradi iparoslegények ellen felhozott vád alaptalan és ezért előreláthatólag a meghurcolt fiatal embereket rövidesen szabaddá helyezzük. sőt az ellenük megindított eljárást is hamarosan megszüntetik.

Ugyanis, — mint ismeretes — még az elmúlt é. őszén történt, hogy több aradi anya az aradi rendőrségen feljelentést tett ismeretlen fiatal emberek ellen, akik — a vád szerint — 13—15 éves leánykákat az ötemetőbe csalták ki, ahol erőszakkal megromtották őket. Az ügyben lefolytatott nyomozás során a rendőrség őrizetbe vette, majd az ügyészségre szállította Bus István, Illés Péter, Illés Todor és Lukács János arad-sági iparoslegényeket. A fiatal emberek a vizsgálóbíróságon történt kihallgatásuk alkalmával is váltig tagadták bűnösségüket. Miután az orvosi vizsgálat annak idején a leányokat súlyosan fertőzötteknek is találta, Radu Pascu vizsgálóbíró elrendelte a megvádolt fiatal emberek orvosi megvizsgálását is. Az orvosi vizsgálat azonban meglepő megállapítással járt, amennyiben az orvosok a fiatal embereket teljesen egészségesnek találták s így kétségtelenül bebizonyosodott, hogy nem ők fertőzhették meg a gyermekleányokat. Ezt különben több tanu is igazolta, akiknek állítólag arról is tudomásuk volt, hogy a gyermekleányok már régebben tiltott prostitúciót üztek s csak amikor a bűnük a fertőzés következtében napvilágra jutott, akkor vallották be tettüket a szerencsétlen szülőknél, akik viszont a fiatal embereket gyanúsították meg az erőszak alkalmazásával és a fertőzéssel.

Arra való tekintettel, hogy a vizsgálat semmi bizonyítékot nem tudott eredményezni a megvádolt fiatal emberek bűnössége mellett.

Radu Pascu vizsgálóbíró az ügy iratait ma az ügyészséghez küldötte vissza, ahol ezeknek alapján pár napon belül elejtik a vádat az ártatlannal meghurcolt fiatal emberek ellen.

Küszöbön áll Sanghai eleste.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A londoni jelentések szerint az angol gyarmatügyi miniszter bejelentette, hogy Sanghai eleste küszöbön áll. A sanghai-i főkörmányzó csapatai a nagy vereség után rendetlenül vonulnak vissza, a hadsereg felbomlóban van. A fegyvermeztelen csapatok fosztogatni kezdtek a falvakban. A kormány a legmesszebbmenő követelményekkel is számolt, amikor csapatait utnak indította Sanghai felé. A legközelebbi napok eseményei sajnos, igazolni fogják, hogy Anglia csapatszállításai nem történtek hiába. Chamberlain az alsóház mai ülésén bejelentette, hogy a kormány rövidesen a parlament elé terjeszti annak a jegyzéknek a hiteles szövegét, amelyet a Kinában és Perzsiában folytatott angolellenes propaganda ügyében a szovjet-kormány elé terjesztett. A munkáspártiak tiltakozásukat jelentették be az ellen, hogy a jegyzéket közlétegyék.

A Times híradása szerint a tegnap esti minisztertanácsban megvitatták azt a kérdést, hogy van-e egyáltalán értelme annak, hogy Anglia a kanton kormányal tárgyaljon. Csen külügyminiszter a tárgyalásokat a leghetlenebb kifogásokkal huzza, hogy időt nyerjen és végül befejezett tények elé állítsa Angliát. A Times sanghai-i jelentése szerint a kantonnak elfoglalták Hangcsaut. A várost védő hadsereg katonai felszerelését az elmúlt éjjel elszállították Sanghai felé. A sanghaii hadsereg háromszor akkora volt, mint a kantoniaké, azonban fegyvermeztlenséggel, a szold nemfizetése körül támadt viszálykodással, a sztrágia és képzettség hiányával megmagyarázható, hogy mégis letörték.

— **Szöfförvizsga Aradon.** Az aradi államrendőrség közlekedési ügyosztálya tudára adja az érdekelteknek, hogy a legközelebbi szöfförvizsgát február 25-én délelőtti tíz órakor tartják meg. A vizsgát kedvezőtlen idő esetén elhalasztják. A bérkocsivizsgák márc. 3-án és 4-én lesznek.

AZ ARADI
Apollo és Uránia

színházakban

vasárnap délelőtti
1/2 12 órai kezdettel

NAGY MATINE

KÖZGAZDASÁG.

Ellenőrzőbizottság az aradi állomáson.

Szigoruan büntetik a vonatkéséseket.

(Arad, február 18.) Mint megírtuk, a vonatok késése és az ezáltal okozott katasztrófák megakadályozására az államvasutak vezetősége úgynevezett késést ellenőrző bizottságokat létesít. Ezek a bizottságok a vasuti gőcpontokon működnek és szigoruan ellenőrzik az induló és érkező vonatokat pontos idejét. Amennyiben késést állapítanak meg, a mulasztást elkövető személyzetre azonnal kiszabják a büntetést. Az aradi állomásfőnökséghez ma

szintén megérkezett az a rendelet, amely szerint az ellenőrző bizottságot meg kell alakítani. A bizottság összetételére vonatkozólag a CFR. vezérigazgatósága úgy intézkedett, hogy a bizottság tagjai a forgalmi főnökség megbízottja, a vontató osztály megbízottja, az állomásfőnökség egy vezető hivatalnokja lesznek és a késést ellenőrző-bizottság elnöke pedig az állomás legmagasabb hivatalnokja legyen. A bizottság megalakulása után azonnal megkezdte működését.

Zürichben 3.02, Párisban 14.75 a lej.

Zürichben utótőzsdén 3.04 a lej.

Helyi valutaárak. (Február hó 18.)
Kilizetések: Berlin 41.25, Amsterdam 69.60, Newyork 173.25, London 843, Páris 6.86, Milánó 7.58, Prága 5.15, Budapest 30.40, Bécs 24.47, Zürich 33.40. — Árú: Márka 41, dollár 173, francia frank 6.80, olasz lira 7.80, cseh korona 5.10, pengő 30.40, dinár 3, osztrák schilling 24.40, svájci frank 33.40. — Pénz: Márka 39, dollár 171, francia frank 6.20, olasz lira 7.40, cseh korona 4.90, pengő 29.90, dinár 2.80, osztrák schilling 23.80, svájci frank 32.80. — Irányzat: lanya.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 18.)
Berlin 123.20, Amsterdam 208.07.50, Newyork 520, London 2522.25, Páris 20.38.50, Milánó 22.47.50, Prága 15.40.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3, Varsó 58.10, Bécs 73.22.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február hó 18.)
Berlin 123.20, Amsterdam 208.07.50, Newyork 520, London 2522.12.50, Páris 20.38.50, Milánó 22.55, Prága 15.40.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.02, Varsó 58.05, Bécs 73.22.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Február hó 18.)
Devizák: Páris 6.48, Berlin 41.10, London 840, Newyork 173, Milánó 7.54, Zürich 33.34, Bécs 24.45, Prága 5.14. — Valuták: Napoleon 690, márka 40, léva 1.20, török lira 0.88, angol font 840, francia frank 6.80, svájci frank 33, olasz lira 7.50, drachma 2, dinár 3.10, lengyel zloty 19, osztrák schilling 24, pengő 29, cseh korona 5.10.

„Növényvédelem és Kertészet”, két egyidejűleg megjelenő mezőgazdasági és kertészeti budapesti szaklapok legújabb száma most jelent meg dr. Kerekes Lajos és dr. Jenesszky Árpád szerkesztésében. A lapok e számai ismertetik a diszcserek helyes metszését, a gyümölcsfák átoltását, az őszibarack metszését, a különféle földnemeket, a szőlőklorózis gyógyítását. Részletezi a gyümölcsfák téli védelmét, a hernyófészkek irtását, kitanít a különféle oltásokra, a gyümölcsfák karózására, a fagyosan érkezett gyümölcsfaoltványok kezelésére, a termőrugek felismerésére, a filoxera elleni szénkénegetés a szőlőlugas készítésére, stb. A dusan illusztrált szaklapból egy ízben e lapra való hivatkozással mutatványszámot díjtalanul küld a Növényvédelmi kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi ut 51. szám, IV. 5.)

— Piaci árak. A mai hetipiacon az árak a következőképpen alakultak: burgonya 4—6, hagyma 14—16, tehénturó 20, juhturó 56, vaj 100—140, alma 14—22 lej kilogrammonként, tojás 2 lej da-

rabja, kelkáposzta 2—4, fejes káposzta 10—18 lej fejenként, zöldség 4—5 lej csomója, tej 8—9, tejfel 35—40, bab 8 lej literje. A baromfiárak: sovány liba 200—220, sovány kacska 130—140, tyúk 120—150, csirke 80—100 lej párja, kövér liba 300—400, kövér kacska 120—150 lej darabja. A gabonapiacra a buza 900—930 lej volt métermázsánként, a többi gabonatermék és az állatvásár árai a multheti árnívón maradtak.

— Levélforgalom Oroszországgal. Bucurestiből jelentik: A postavezérigazgatóság közli, hogy Oroszországba szóló egyszerű levelet Lettországon és Lengyelországon át való továbbításra elfogadják. — Ajánlott levelek még nem küldhetők Oroszországba.

— Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása az adózókhoz. Az aradi pénzügyigazgatóság mihez tartás végett értesíti azokat, akik a tavalyi adóki- vetés óta iparendelékeiket beszolgáltatták, illetve annak törlesztést kérték, hogy ezt haladéktalanul jelentsek be a pénzügyigazgatóságon is, mert ellen- kez esetben az illető adóját nem írják le. Ez az intézkedés különben a jövőre is vonatkozik és ez- ért a leghelvetesebb az iparendékei beszolgáltatá- sával egyidejűleg a pénzügyigazgatóságnál is be- jelenteni, hogy iparának további üzésével felha- gyott.

— Aradmegye progresszív adózást kíván. A kormány felhívta Aradmegye vezetőségét, hogy közölje véleményét a jelenleg érvényben lévő községi taksákról. Tegnap tárgyalta ezt a kérdést a megyei permanens bizottság Boneu Vazul prefektus elnöklete alatt. A bizottság el- határozta, hogy javaslatot tesz a jelenlegi adó- zási rendszer eltörlésére és igazságosabb, progresszív adózási mód megállapítására, ahol a fél nem vagyona, hanem tényleges jövedel- me után fizet adót. A jelenlegi taksarendszer nem jelent egyebet, mint a közönség zaklatá- sát és hatalmas adminisztratív munkát. Ezek az illetékek a drágaságot idézik elő. A memo- randumot a minisztériumnak továbbítják.

— A CFR. nyelvrendelete. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága ma adta ki azt a körrendeletet, amelyben a csatolt területek vasuti hiatalnokaira vonatkozólag kötelezővé teszi, hogy a tisztviselők és alkal- mazottak a szolgálati idő alatt kizárólag csak az állam nyelvén érintkezhetnek egymás kö- zött, valamint a felekkel. A körrendelet indok- lása szerint erre az intézkedésre azért volt szükség, mert a csatolt területeken, de külö- nösen Besszarábiában a legtöbb vasuti hiva- talban állandóan az ottlakó kisebbség nyelvén érintkeznek s gyakran fordult elő, hogy hiva- talos telefon és távirati jelentéseket is kisebb- ségi nyelven adják le. A Dimineata úgy értesül hogy ez ügyben a CFR. vezérigazgatósága radikálisabb intézkedéseket is tervez s való- szintűleg április elsejével az összes eddig még szolgálatban hagyott kisebbségi nemzetiségű hivatal- és állomásfőnököket, akik az állam nyelvét tökéletesen nem bírják, leválták, illetve alantosabb szolgálattételre osztják be.

Tömeges lopások Aradon.

A közönség elővigyázatlansága növeli a tol- vajások amugy is nagy számát.

(Arad, február 18.) Az ősz eleje óta mos- tanáig, olyan veszedelmes mértékben szapo- rodtak el Aradon a zsebtolvajlások és lakás- fosztogatások, hogy számuk jóval felülmúlja az előző évek őszi és téli hónapjai alatt elköve- tett bűncselekmények számát. Kimutatás sze- rint október elseje óta mindennapra esik egy- két zsebtolvajlás, lakásfosztogatás és besurra- nás, nem számítva a betöréseket és rablásot- kat. A mai napon is három zsebmetszésről, két besurranó tolvajlásról tettek jelentést és ugvcancsak ma délelőtt két piaci zsebtolvajt si- került is elfognia a rendőrségnek. A zsebtol- vajok két piacon vásárló uriaszony nyitott kezításkájából akarták kilopni a pénztárcát. De a kíséretet észrevették és a közelben posztoló rendőr pedig elfogta a tolvajokat. A besurranó tolvajlásokat a belvárosban követ- ték el és mindhárom esetben a nyitva felejt- tett ajtón jutottak be az őrizetlen lakásba a tettesek és ruhaneműket loptak.

A fenti esetekből látható, hogy a fosztoga- tásokat és tolvajlásokat elsősorban a közön- ség könnyelműsége okozza. A nyitva hagyott szobahajtok és őrizetlenül hagyott szobák, az ablakba kitett holmik, amelyekkel nem igen törődnek, egyenesen felhívják az udvarba be- tévedt csavargót a lopásra. A piacon szintén a vásárló hölgyek könnyelműsége miatt szapo- rodtak el a zsebtolvajlások. A nyitott bevá- sárló táskában, vagy kosárban helyezik el tár- cájukat, ahelyett, hogy nehezebben hozzáfér- hető helyre rejteneik. Ezek a körülmények sza- porítják a bűnözőket. A rendőrség véleménye szerint egy számos tagból álló fosztogató és tolvajbanda működik Aradon, amelynek tag- jait csak úgy lehetne ártalmatlanná tenni, ha a közönség jobban vigyázna értékeire és könnyelműségével nem adna könnyű alkalmat a bűnözőknek.

Az aradi Urániában
ma, szombaton

A három istentelen.

Kalandor film. Főszerepben:
LON CHANEY
a Notredamei toronyőr híres
megszemélyesítője.
Az előadások 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9-kor kezd.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Vidorné

értesíti vevőit, hogy csak

az uccai helyiséget

adta át

Klein-cégnek

Fehérnemüszalónba
bejárat a régi.

Az aradi Apollóban
ma, szombaton

Ember a tűzben

Az egyetlen tűzoltó film.

A Scala színház ége. — Főszerepben:
OLGA TSCHHOWA és RUDOLF RITTNER

Az előadások 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és
9 órakor kezdődnek.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 1/2, 5, 7 és este 1/2, 10 órakor

GÖSTA BERLING

Selma Lagerlöfnek híres regénye után
két részes filmretek 14 felvonásban.

Főszerepben: Lars Hanson, Greta Garbo és Jenny
Hagelquist.

Mindkét rész egyszerre lejátszva.

Mozi.

xx Hatalmas lángoszlopok csapnak fel a világ egyik leghíresebb színházának, a Scalának tetőzetéből, a megsemmisülés fenyegeti azt a csodálatos épületet, mely minden művészi értéken kívül egy család boldogságát, gyermeket rejt magában. Ugyanis amikor az „Ember a tűzben” című grandiózus képen kigyulad a Scala színház és ezzel a legfantasztikusabb képzeletet is felülmúló tűztragédiát viszi a néző elé, ott tartózkodik a film két hősnéinek gyermeke, aki minden boldogságukat jelenti. Már mindenki lemondott a gyermek megmentéséről, amikor akad egy ember, akinek bátorsága keresztül tör a tűzhullámon és csodálatos módon menti ki az égő épületből a leányt. Az „Ember a tűzben” című kép mely sokáig szenzációja marad Aradnak, fél 5,

6, fél 8 és 9 órakor kezdődik az Apollóban.

xx „Három istentelen” címen hatalmas bűnügyi drámát vetít az aradi Uránia mozgószínház, melynek nagy művészi értéke az, hogy a főszerepet Lon Chaney, a Notredamei toronyőr híres és felejthetetlen személyesítője játssza. Egy vándorcirkusz három akrobatája, három istentelenje és minden gonoszságra kapható komédiása a kép főalakja, akiket a nyomor a bűn mélységébe dönt és a legfantasztikusabb bűncselekményeket követik el. Egy rejtélyes gyilkosság kapcsolódik izgalmas részletekkel a képbe és a „Három istentelen” nem várt érdekes befejezéshez érkezik el. Az Uránia mozgószínház előadásai fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Apolló és Uránia színházakban, vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel nagy matiné lesz.

Rádió-műsor.

Szombat, február 19. Wies—Gram: 20.15. A bécsi népbárdok. (Hangverseny). Jazz-band — Pozsony: 18. Hangverseny. — 22.30. Kávéházi zene. — Zágráb: 20.30. Vidám esti zene. — Műnánó: 20.45. Opera-előadás. — Breslau: 20. Rudolf Koppel-est. 22.30. Táncczene. — Prága: 20.08. Operett-előadás. — 21. Szórakoztató zene. — London—Davasztry: 20.45. Bécsi valcerek. — 22.30. Táncczene. — Leipzig: 20.30. Konoly és vidám zene. — 21.30. Katonahangverseny. — Stuttgart: 20. Kamarazene-est. — Frankfurt a. M.: 20.15. Jazz-band-hangverseny. — Róma: 17.15. Hangverseny. — Berlin: 20.30. Esti szórakozás. — 22.30. Táncczene. — München: 19.30. Tarka est. — 22.30. Táncczene. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. — 18.20. Sportelőadás. — 19. A gazda élete (előadás). — 20. Hamorv est, utána cigányzene és jazz-band.

BRAUN GUSZTAV tégla-gyára

ajánl azonnali szállításra: 1.000.000 falazó géptéglaát saját iparvágányon waggonra rakva. A kisebb mennyiségben is kapható. Telefon: 171. és 185. 924

HAJEK ANTAL

utóda, Arad

e heti árjegyzékének kivonata:

- 6 személyes étkező-készlet, fehér ... 790 lej
- II. rendű étkezőkészlet, virágos ... 1000 lej
- I. rendű étkezőkészlet, virágos ... 1200 lej

Rosenthal-szervizeknél
20% engedmény!

A „CARIERUL”

fajgalamb- és apró házi állatokat tenyésztő egyesület
március hó 12-én és 13-án
országos jellegű
kiállítást rendez

Aradon, a Iosif Vulcan polgári iskola tornatermében.

Csak egyesületi tagok állataik lesznek bírálva és aszerint arany, ezüst éremmel és oklevéllel kitüntetve.

Uj tagokat szívesen fogadunk. A tagok kéretnek, állományukat nyilvántartásba vétel végett levélben bejelenteni.

1025

A vezetőség.

Ponniló

szerzőjével, kis stráfkocsival, egy tizedes mérleg súlyokkal, eladó. Arad, Str. Badea Cartan 5.

Bukaresti harisnyagyár

azonnali belépésre a következő szakmunkásokat keresi:

„Längemacher, Fussmacher an der Cottonmaschine”,

munkásokat a

„repaszírozáshoz, aufstosoláshoz, légoláshoz és formáláshoz”.

Ajánlatok RUDOLF MOSSE Bucuresti, Calea Victoriei 31. „COTTON-MASCHINE S. 461.” jel-igére kéretnek. 972

ARADI VASIPAR R.-T. Arad

VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYAR.

Gyárt és raktáron tart: Rapid kézi téglaprést, vas- és rólomú alkatrészeket, acélöntésű kisvasuti kerekeket, tengelypárokat, új és használt benzín-, nyersolaj-, gáz- és villanymotorokat. Elvállalja: malomhengerek rovátkolását és csiszolását, továbbá a gépszakmába vágó egyéb tárgyak javítását, motor és gőzgéphengerek helyszínen való furását és autogén forrasztásokat. 871

Táncslágereket

a legújabb koncepciókat

a bécsi „Boheme” kiadványt Irving Berlin — Newyork stb.

kiadványait a romániai vezérképviselnél

Etablissement de Musique

George Degen Bucuresti, (Iángá Capşa) szereztek be. 575

Vertreter

energisch, der in den Fabriken, die einfache und litografierte Blechemballagen benötigen, gut eingeführt ist, sucht grösseres Fabrikunternehmen. Detaillierte Offerte an SCHULDER & BERGER, Bukarest, Karagheorghievici 9., unter „Energischer Vertreter”. 1021

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

pentru Intreprinderi Industriale și Financiare
(Pankotai Uradalom) Arad, Strada Eminescu
(Deák Ferenc-uca) 19. szám, I. emelet.
Telefon 312, 610.

Prompt szállításra ajánl Aradhegyaljai villamos vasúton:

I. a bűkk, cser, tőgy és gyertyán tűzirat, 7 sukcos szőlőkarót, kerítésoszlopot és a keményfaszakmába vágó összes anyagukat

Tízévre telekkönyvileg

BIZTOSÍTHAT MAGÁNAK NÉGYSZOBÁS MODERN LAKÁST
MELLÉKHELYISÉGEKKEL AZ UJONNAN, MAGANSZERÜEN
FELEPÍTENDŐ

angolrendszerű háznál

Aradon, Str. Ioan Calvin és Piata Imperator Tralan (volt Attila tér) torkolatánál, tehát három perces ut a Városi színháztól.

Ajánlatos oly családoknak akik üzletet vagy irodát tartanak fenn, vagy akik Aradon óhajtanak letelepedni.

Kiadásra kerül hat angol rendszerű négyszobás modern lakás évi negyvenezer lejes bérrel. A tízéves lakbér négy részletben lesz fizetendő.

Bővebb felvilágosítást valamint a tervek megtekinthetők:

Gráf Sándor építésznél,

Arad, Strada Joan Calvin No. 12.

Izletes, polgárisan készült ebéd,

(8 fél tétel) 25 lejért, vasárnap 20 lejért. Abonánsok részére ebéd, vasárnap hetenkint 300 lej, egy hónap 1200 lej. Kitűnő hegyaljai borok, frissen csapolt tomesvári sör a 891

„Peremutató” vendéglőben
Arad, Bul. Reg Ferdinand 39. (Boros B.-tér)

Eladó kényelmes uriház

5 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, kerttel, autógarázsszal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 945

A város központjában emeletes bérház

nagy bérjévedelemmel, feltűnő olcsó áron eladó. — Megbízott: Györfly „Mures” Irodája Str. Unirea

Szőlőültvány eladó.

Tizenhatsz finom bor- és esemege fajban duggyökerező I. oszt. példányok ezre 4500 lej. Duggyökerező direkt-termő vessző egy éves 1500 lej. Két éves nagyon erős 2500 lej ezrenként.

Riparia portalis

alanyvessző I. oszt. sima 400 lej, egy éves duggyökerező 1000 lej, két éves duggyökerező 1200 lej ezrenként.

I. SZÜCS szőlőültvényen Dicső István Bihor. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Vízszinteladók magas jutalék mellett kereszthetnek. 7086

Administrația Spitalului Județean din Arad.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că în conformitate cu ordinul Ministerului Sănătății No. 3730—1927, în ziua de 15. Martie a. c. ora 11 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în birourile administrației pentru furnizare circa 80 vagoane lemne de foc necesare spitalului pe anul 1927.

Lemnele oferite trebuie să fie bine uscate de esență tare și anume: Fag, sar, Carpen și să fie despicte.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 72—83. din legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini stă la dispozițiunea domnilor reflectanți în oarele de birou în locul mai sus menționat.

La data fixată pentru licitațiune reflectanții se vor prezenta în persoană pentru a depune ofertele și garanția de 5% din totalul sumei oferite.

Arad, la 14. Februarie 1927.

Medic director:

Dr. Ioan Moldovan (ss)

Administrator
Mircea Vasile.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Regisztrált apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden azó hirdetés ára hetiképen 4 lej — heti, vasárnap 6 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szavakat külön díjmal kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hetiképen 40 lej, vasárnap 50 lej. — A hirdetővel fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. — Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * *

Alkalmazás.

GÉPESZT gráci Diesel motorhoz keresek. Frisch József-malom Curtici. 991

GYAKORLÓTT FELTÜZÖNÖT keres Aradi Harisnyvaipar Str. Gh. Lazar (Simonyi-ucca) 13. 1019

ÜGYNÖKÖK, kik vidéki privát feleket látogatnak, megbízást kaphatnak „Gloria” Ablakredő Szövőiparnál Arad, Str. Doamna Balasa 166. (Demeter-u.) 1026

GARCON urjember feltétlenül megbízható inast keres. Érdeklődők adják le címüket Rudolf Mosse hirdetőjében Arad. 10406

ROMÁN-MAGYAR-NÉMET levelező, fordító délutáni foglalkozást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1034

Lakás.

KÉTSZOBABÓL álló lakás Lutheránus templom mellett kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 980

NEGY szoba, elő, fürdő és cselédszoba bérebeadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 978

ELEGÁNSAN BUTOROZOTT különbeáratu szobát keresek teljes ellátással. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 953

CSINOSAN butorozott szoba kiadó. Arad, Str. Chiba Birta 44., ajtó 2. 1017

Vétel és eladás.

JOBBI bélyeggyűjtemény eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1033

UTAZÓBÖRÖND, fűrdőkád, látszó, antik szekrények, Biedermayer szalon, rész gyermekágy, komplett szobaberendezések, asztalok, székek, szekrények, bőr és szalon fotelok, gyermekkoscsók, zongoraszékek, könyvszekrény, íróasztal, kihúzható faágy, kávé damaszt asztal-neműk, storek, különböző villanylámpák, porcelánok, dísz tárgyak, festmények, hintaszék, kis Singer gép, stb. eladók. Salgóné. Arad, Str. Consistoriu-lui 12. (Batthyány-u.) I em. jobb. 1000

ANGOL TELIVER, 4% éves, sárga méncsikó, circ. 175 cm. magas, hibátlan, szelid, tenyész igazolvánnyal eladó. Barna Lajosnál Pancotán. 990

MODERN mahagoni háló eladó. Arad, Szentpéter-tér 9. 1023

Nagy harisnyavásár mélyen lecsökkent áron BÖGYÖ-nél Arad!
Selyem harisnya hibátlan Lej 110.—, „Niza” cörna troyol legfinomabb minőség Lej 135.—, „Hegya” prima selyem fűr Lej 85.—, „Hegya” legfinomabb selyem fűr tartós Lej 90.—, Szepa harisnyák 25 Lej 61. 66 Lej 62. Fűr cörna harisnya magas száru Lej 145.—, Fűr mink gyermek patent harisnyák 20.— lejől! Bőr- és kötő-asztalt készítők! Selyem szálak 125.— lejől! Csapók, drágalmak legolcsóbb árak mellett!

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. szám **Címre ügyelni!**

BIZOMÁNYBA KERESSEK dísz tárgyakat, bördöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butorabokat stb. — Salgóné. Arad, Str. Consistoriu-lui 12. (Batthyány-ucca) I em. jobb. 1009

TISZTA RONGYOT gépek tisztogatására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 600

Akar Ön olcsón vásárolni?
vásznat, sifont, damasztot és mindenféle menyasszonyi kiegészítőt, úgy keresse fel

RIPPNER és BENKŐ

Arad, Str. Eminescu (Dokk Ferenc-ucca) dívatarházánál.

Ortási választék seelymek és dívatszövetekben.

Üzletek.

FORGALMAS fűszerüzlet italmérésel, trafikkal, jutányosan áadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1011

VIDEKI városban jólmenő bar előnyös feltételek mellett eladó, esetleg bérebeadó. Ajánlatok „Előnyös 1927” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 1022

BÉRBEADÓ udvari szoba műhelynek. Virág Kálmán Arad, Bul. Carol 7. 979

MAQTÁR, raktár és üzlethelyiség Arad, Strada Muresan (Nádor-ucca) kiadók. Bővebbet Str. Eminescu 5. 913

Ma már mindenki paptamási

Lithynia

természetes ásványvizet iszik, mert gyógyító és tisztító hatás, valamint kellemes íze és olcsóság tekintetében minden más felülmúl.

Főterakat: Arad, Strada Baa. Balasa (Purgly L.-né-u.) 145.

BLECHEMBALLAGEN-MEISTER.

Für eine bedeutende

Blechballagen-Fabrik in Bukarest

wird ein tüchtiger erfahrener Meister gesucht. Derselbe muss mit der Fabrikation von runden und eckigen, blanken und bedruckten Dosen vollständig vertraut sein, und die Herstellung von Werkzeugen und kombinierten Stangen leiten. Offerten und Copien von Zeugnissen an Schaulder & Berger, Bukarest, Karagheorghievici 9, unter „Blechballagen-Meister.“

Egyszoba, konyha

főregmentes tiszta lakás, le-16200 lépés nékül kiadó. Bővebbet: Györffy „Murea” kiadójában Str. Unrei.

Cassa de Păstrare Soc. pe Acții din Aradul-nou. Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Convocare.

CASSA DE PASTRARE SOCIETATE PE ACTII DIN ARADUL-NOU isi va linea

a 57-ea adunarea generala

la 20. Februarie a. c. orele 1/11 in locului propriu.

OBIECTE:

1. Designarea alor 2 membri. pentru verificarea procesului verbal si unul secretar pentru conducerea procesului verbal.
2. Raportul directiunei si al comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1926. Propunere referitoare despre impartirea profitului si eliberarea absolutului directiunei si al comitetului de supraveghiere.
3. Alegerea unui membru al comitetului de supraveghiere.
4. Imputernicirea directiunei pentru a putea rezolvi si a periectiona toate modificarile cerute din partea judicatoriei comerciale ale deciziunilor aduse in adunarea generala in sfera sa proprie de activitate.
5. Propuneri eventuale.

Acel actionari cari dorese a participa la adunarea generala, sunt rugati, ca pana la 19. Februarie a. c. a. m. la 12 ora, sa depuna conform statutelor actiile pe numele lor, la cassa institutului. Aradul-nou, la 24. Ianuarie 1927.

DIRECTIUNEA.

Activa-Vagyon.

Bilant la 31. Decembrie 1926. — Mérleg-szám'a 1926. dec. 31-en.

Passiva-Tóher.

Cassa in numărar — Pénztárhészlet	924.013	—	Capital societar — Részvénytőke	600.000	—
Cambii — Váltótárca	9.707.175	—	Fonduri de rezervă — Tartalékalapok	740.665	—
Impiunaturi ipotecare — Jelzálogkölcsonők	959.649	—	Fondul de pensune — Nyugdíjalap	198.435	—
Debitori in cont-current — Folyószámlai adósok	16.824.352	86	Depuneri — Betétek	24.017.331	78
Depuneri la alte institut — Más intézetnél betét	28.065	—	Depozite — Letétek	465.261	—
Efecte — Értékpapírok	1.285.225	—	Creditori — Hitelezők	2.712.100	—
Efecte fond de pensune — Nyugdíjalap értékpapirjai	17.547	—	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	6.909	50
Edificiul institutului — Intézeti székház	125.000	—	Interese transitoare — Előre felvett kamatok	249.270	—
Inventar — Leltár	29.683	—	Sallud profitului — Nyeremény egyenleg:		
Interese restante — Hátralékos kamatok	11.460	—	Transport din 1925 — Áthozat 1925. évről Lej 52.000.—		
			Profit net din 1926. — Tiszta nyereség		
			1926. évben	Lej 847.197.58	86
	29.854.169	86		29.854.169	86

Aradul-nou, 1926. december hó 31-en.

CZEYDA POMMERSHEIM J. n. k. cégv. titkár.

Dr. HEMMEN JÁNOS s. k. igazgató.

NETTER MÁRTON s. k. igazgató.

THEIS MIKLÓS s. k. igazgató.

LAMBERT MIKLÓS s. k. aut. főkönyvvélt

Az igazgató-tanács:

DEUTSCH G. s. k. FRIEDRICH F. s. k. HANS F. s. k. HARTMANN s. k. HARTMANN A. s. k. HARTMANN E. s. k. JAMNITZKY J. s. k. KLUG B. s. k. KLUG F. s. k. IGNÁTZ KREBS s. k. KREBS F. s. k. MORSCHL s. k. PLECH A. s. k. SCHÖRK s. k. TEICHERT s. k. WEIL K. s. k. A. ZIRCHER s. k.

Alulírottak a Mérlegszámlát és a Veszteség és Nyereségszámlát a fő- és mellékkönyvekkel, valamint a leltárakkal összegezve tettük és mindent helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Aradul-nou, 1927. január 19.

A felügyelő-bizottság:

MAYER K. JÁNOS s. k. elnök. MARGITTAI KÁROLY s. k. SECULIN TR. SAVA s. k. WAGNER FERDINAND s. k. jog. könyvvélt. WEISZ ADOLF s. k.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulaidonos: Aradi nyomdavállalat.